

Správa o monitorovaní hlavných spravodajských programov Slovenského rozhlasu, Rádia Twist, Rádia Okey, Rádia Expres a Rádia Hviezda FM (za obdobie 1. - 30. 6. 2001)

Predkladá: Programový odbor

Spracovali:

SRO - Mgr.E.Kuželjová, Mgr.I.Taldík

Rádio OKEY - Mgr.R.Hrnčiarik

Rádio EXPRES - Mgr.R.Hrnčiarik

Rádio TWIST - Mgr.R. Kutaš

Rádio HVIEZDA FM - Mgr.P.Sechnal

Prerokované a schválené na zasadnutí Rady pre vysielanie a retransmisiu dňa 18. 9. 2001

Úvod

Jednou z prvoradých úloh spravodajstva je informovať verejnosť o spoločensko-politickom a kultúrnom dianí doma i vo svete, sprostredkovať aktuálne a spoločensky dôležité informácie odrážajúce myšlienkovú pluralitu spoločnosti, slúžiace verejnosti na utváranie vlastných názorov. Predpokladom ich splnenia je potreba zabezpečiť poskytovanie objektívnych a nestranných informácií, presných, aktuálnych, vyvážených, nezaujatých a poctivých pri výbere a spracovaní, jasných a zrozumiteľných pri ich prezentácii.

Pri stanovení cieľa analýzy spravodajských programov sme vychádzali z poslania a pôsobnosti Rady pre vysielanie a retransmisiu, ktoré jej prislúcha podľa zákona č.308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č.195/2000 Z. z. o telekomunikáciách a z platných právnych predpisov týkajúcich sa rozhlasového a televízneho vysielania, predovšetkým z § 4 ods.1 zákona č.308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č.195/2000 Z. z. o telekomunikáciách, podľa ktorého je poslaním Rady presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania a retransmisie, ako i z § 4 ods.2 cit. zákona, podľa ktorého Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Ďalej sme vychádzali z platných právnych noriem týkajúcich sa rozhlasového a televízneho vysielania, predovšetkým z § 16 ods. a) cit.zákona, podľa ktorého je vysielateľ povinný zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby a z ods. b), podľa ktorého je vysielateľ povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Pri monitorovaní SRO sme vychádzali i z osobitných povinností vysielateľa na základe zákona, predovšetkým z § 18 ods.1, ktorý vymedzuje povinnosti vysielateľa: *"Základným poslaním vysielateľa na základe zákona*

je slúžiť veciam verejného alebo iného spoločenského záujmu, prispievať k rozvoju demokratickej spoločnosti, utvárať vo vysielaní priestor pre pluralitu názorov bez uprednostňovania záujmov len jednej politickej strany, politického hnutia, skupiny alebo časti spoločnosti alebo náboženského vyznania a viery a podporovať rozvoj umeleckej tvorby, kultúry a vzdelávania".

Obsah a zameranie analýzy bol koncipovaný s cieľom nadviazať na obsah a metodiku výskumného projektu Správa o monitorovaní hlavných spravodajských relácií STV, TV Markíza a TV Luna, ktorý realizovala Rada v minulom roku.

Cieľ analýzy

Cieľom analýzy monitoringu bolo zistiť a vzájomne porovnať, aké témy dominujú v hlavných spravodajských programoch SRo a vo vytipovaných súkromných rozhlasových staniciach rádii Twist, Okey, Expres, Hviezda FM v sledovanom časovom období od 1.6.-30.6.2001, na akom časovom priestore a akým spôsobom pristupovali vytipované médiá k prezentácii slovenskej politickej scény. Naším zámerom bolo aj mapovanie profesionálnej úrovne spracovania jednotlivých príspevkov z hľadiska výskytu nekorektných správ. V neposlednom rade sme sa zamerali na prácu moderátorov, na ich jazykový prejav a kultúru slova.

Výberový súbor - hlavné spravodajské programy SRo a súkromných rozhlasových staníc - rádiá TWIST, OKEY, EXPRES, HVIEZDA FM

Časový úsek monitorovania - 4 týždne (1.-30.6. 2001)

Rádio Hviezda FM - Rozhlasové noviny - po-pia 8:00-8:30, 18:30-19:00

Rádio Twist - Žurnál Rádiá Twist - po-pia 7:00-7:15, 12:00-12:15, 18:00-18:15, so- ne 18:00-18:15

Rádio OKEY - Správy - po-pia 11:30-11:45, 17:30-17:45

Rádio Expres - Infoexpres - po-pia 12:00-12:30, 18:00-18:30, sobota - 18:00-18:30

SRo - Rádiožurnál - po-pia -7:00- 7:25, 10:00-10:10, 12:00-12:35, 18:00-18:30, 22:00-22:25, so-ne 18:00-18:30

Analýza hlavných spravodajských programov sa uskutočnila v časovom rozpätí od 1. do 30. júna 2001. Monitorovalo sa 30 dní a odmonitorovaných bolo spolu 317 spravodajských programov. V nich odznelo spolu 5597 príspevkov z domova i zo zahraničia na celkovej ploche 95 hod.14 min.18 sek. Ťažiskovým predmetom monitoringu bolo domáce spravodajstvo, pričom sledovanými parametrami boli:

Sledované parametre

1. Tematická štruktúra domáceho spravodajstva
2. Priestor venovaný zástupcom politicky relevantných subjektov
3. Spôsob prezentácie zástupcov politicky relevantných subjektov
4. Výskyt nekorektných správ
5. Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov, používanie nespisovných výrazov a vulgarizmov

Zahraníčne spravodajstvo bolo predmetom monitoringu iba z hľadiska časového rozsahu slúžiaceho pre jeho percentuálne porovnanie s domácim spravodajstvom.

Sledovanie a zaznamenávanie informácií

Pri zisťovaní **tematického spektra** a zamerania hlavných spravodajských programov jednotlivých vysielateľov sme vychádzali z nasledovného kategorizačného kľúča:

1. zahraničná politika SR, medzinárodné vzťahy
2. hospodárstvo, ekonomika
3. vláda a ministerstvá
4. politické strany, hnutia
5. mimovládne organizácie, 3. sektor
6. parlament
7. odbory
8. cirkev
9. samospráva
10. ľudia a spoločnosť
11. menšiny
12. obrana, armáda
13. bezpečnosť, kriminalita
14. nehody, nešťastia
15. zdravotníctvo
16. školstvo
17. justícia
18. doprava
19. životné prostredie
20. médiá
21. kultúra, umenie
22. kuriozity
23. iné

Údaje boli analyzované z hľadiska ich časového rozsahu v sledovanom období.

Sledovanie priestoru a spôsobu, akým boli jednotliví zástupcovia politicky relevantných subjektov v médiách zobrazovaní, je základným parametrom pre analýzu vzťahu médií a prezentovaných strán. Pri sledovaní tohto parametra redukovaným súborom boli príspevky, v ktorých boli priamo či nepriamo prezentované politické osobnosti niektorej zo stanovených kategórií:

1. prezident
 2. vláda SR
 3. koalíčné politické strany
 4. opozičné politické strany
 5. mimoparlamentné politické strany
 6. nezávislí poslanci,
- pričom samostatne boli sledované a vyhodnocované i
- politické strany
 - politické osobnosti

Časový priestor venovaný sledovaným subjektom bol meraný v sekundách za nasledovných podmienok:

- subjekt bol priamo prezentovaný (dostal priestor na vyjadrenie, hovoril na mikrofón)
- subjekt bol prezentovaný sprostredkovaně (subjekt tvoril náplň príspevku či správy - bol objektom redaktorovej výpovede, pričom sám nebol citovaný, ani nehovoril na mikrofón, subjekt bol citovaný redaktorom a pod.)
- o subjekte sa vyjadroval iný subjekt, napr. občan alebo politik

V prípade, keď subjekt nedostal priestor, ktorý by sa dal zmerať, ale bol v príspevku spomenutý, bol mu priradený súhrnný čas 1sekunda.

Každému subjektu bola okrem časového rozsahu prisúdená aj hodnotiacia známka, ktorá mala vystihovať, v akom svetle bol subjekt v médiu prezentovaný. Hodnotiacia škála mala kvôli prehľadnosti 3 stupne:

1. pozitívny
2. neutrálny
3. negatívny

Výskyt nekorektných správ

Sledovanie výskytu nekorektných správ v spravodajských programoch malo za cieľ mapovať dodržiavanie kritérií profesionálnej žurnalistiky a žurnalistickej etiky. V snahe postihnúť a odlíšiť nekorektné a zavádzajúce príspevky určili sme ich klasifikáciu v súvislosti s dodržiavaním základných kritérií žurnalistickej práce (presnosť, relevancia, transparentnosť, vecnosť, názorová vyváženosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, rôznorodosť- podľa L. Hagena) nasledovnými ukazovateľmi:

- jednostranné informácie bez uvedenia ďalších skutočností alebo názorov
- skreslené a nepresné informácie
- zaujaté a obviňujúce skutočnosti
- komentatívne prvky v správe
- neadekvátna, tzv.pozitívna prezentácia, negatívna nevyváženosť, politická propaganda
- manipulatívne prvky, používanie expresívnych výrazov

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov, používanie nespisovných výrazov a vulgarizmov

Súčasťou monitoringu bola aj snaha všimnúť si úroveň a niektoré negatívne javy prejavu moderátorov. Medzi rušivé momenty nepriaznivo pôsobiace na poslucháča sme zaradili niektoré rečové defekty ako napríklad rotacizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "r") či sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s"), príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brepty) a v neposlednom rade i výskyt nespisovných výrazov či vulgarizmov.

I. Štruktúra hlavných spravodajských programov SRo a súkromných rozhlasových staníc

Slovenský rozhlas

Rádiožurnál

graf č. 2a SRo

graf č. 2b SRo

Rádiožurnál je hlavným spravodajským programom Slovenského rozhlasu. Jeho štruktúru tvoria správy z domova a zo zahraničia, ktoré sa vysielať najčastejšie v blokoch. V prípade výnimočných zahraničných udalostí sa tieto správy odvysielať i jednotlivo. V štúdiu program moderuje 1 moderátor. Úvod programu tvoria správy v titulkoch - headline. Uvádzajú najaktuálnejšie správy z domova (v priemere 5 titulkov) a zo zahraničia (2 titulky). Jednotlivé správy uvádza moderátor v skrátenej komprimovanej podobe. Po úvode moderátora nasledujú správy, prevažne rozšírené a agentúrne správy. Rozšírené správy majú prevažne nasledujúcu štruktúru:

- verbálne uvedenie udalosti moderátorom v skratke
- výpovede oslovených respondentov formou spravodajsko-publicistického rozhovoru so spravodajským redaktorom
- potenciálne použitie relevantného archívneho zvukového materiálu ilustrujúceho analyzovaný problém
- spravodajská analýza, resp. syntéza udalostí
- potenciálne využitie štatistických údajov pre lepšiu informovanosť poslucháčov
- priamy vstup redaktora-zahraničného korešpondenta do vysielať príspevku

Významnú pozíciu okrem rozšírených správ majú vo vysielať Rádiožurnálu agentúrne správy z domova a zo zahraničia (priemerná časová plocha jednej správy bola 15 -20 sekúnd) a informácie z regiónov Slovenska.

Rádiožurnál sa v pracovných dňoch vysiela v 5. vydaniach, a to o: 7.00-7.25 hod., 10.00-10.10 hod., 12.00-12.35 hod., 18.00-18.30 hod. a 22.00-22.25 hod. Vo víkendových dňoch sa Rádiožurnál vysiela iba v jednom vydaní, v čase od 18.00-18.30 hod. V prípade výskytu závažných udalostí s dopadom na celú spoločnosť Slovenský rozhlas ich podstatu približuje recipientom v doplnkoch k hlavnému spravodajstvu - v spravodajsko-publicistickom programe s názvom Rádiožurnál extra. Vysiela sa na časovej ploche cca 7 minút. V monitorovanom období boli odvysielať aj tri vydania Rádiožurnálu extra, ktoré boli venované najaktuálnejším vnútropolitickým témam. Neboli však predmetom daného monitoringu.

Ranné vydanie Rádiožurnálu so začiatkom vysielať o 7.00 hod. sa venuje najaktuálnejším domácim a zahraničným udalostiam. Jeho dominantnou zložkou je však spravodajstvo zo zahraničia, ktoré okrem kmeňových redaktorov Rádiožurnálu poslucháčom sprostredkujú formou rozšírených správ a reportáží zahraniční korešpondenti a spolupracovníci SRo. Dôležitú súčasť ranného vydania Rádiožurnálu tvoria informácie získané z agentúrneho servisu. Toto vydanie má dve stále rubriky - *Vyberáme z dnešnej tlače* (prehľad tlače) a informácie zahrnuté do rubriky s názvom *Dnes očakávame*, ktorá mapuje prehľad očakávaných udalostí daného dňa doma aj v

zahraničí.

Ranné vydanie Rádiožurnálu v monitorovanom období predstavovalo časovú plochu 25 minút a obsahovalo v priemere 8 príspevkov z domova a 14 zo zahraničia vrátane agentúrnych správ.

Predpoludňajšie vydanie Rádiožurnálu s názvom *Minižurnál* so začiatkom vysielania o 10.00 hod. sa vysielalo na časovej ploche 10 minút. V monitorovanom období v priemere 4 príspevky mapovali najaktuálnejšie domáce dianie a dianie v zahraničí 7 príspevkov.

Poludňajšie vydanie Rádiožurnálu s časovou plochou 35 minút so začiatkom vysielania o 12.00 hod. je viac zamerané na prezentáciu udalostí z domova, ktoré boli v monitorovanom období v každom vydaní v dominantnej pozícii oproti informáciám zo zahraničia. V priemere 16 správ bolo z domova a 12 správ zo zahraničia. Z hľadiska žánrov dominantnými boli rozšírené správy, krátke agentúrne správy, spravodajské rozhovory, poznámky a analýzy. Rovnaký charakter mali vydania večerného Rádiožurnálu vysielaného na časovej ploche 30 minút so začiatkom vysielania o 18.00 hod. a nočného vydania Rádiožurnálu, ktorý sa vysielal na ploche 25 minút so začiatkom vysielania o 22.00 hod.

V sledovanom období bolo odmonitorovaných 114 vydaní Rádiožurnálu na časovej ploche 2895 minút. Celkovo bolo zmonitorovaných 2453 príspevkov z toho 1428 z domova a 1025 zo zahraničia, ktoré predstavovali časovú plochu 40 hodín 4 minúty a 57 sekúnd. (Pozri graf č. 2a a 2b SRo) Každé vyššie popisované vydanie Rádiožurnálu má presne vymedzenú časovú plochu, ktorú vysielateľ dodržiaval. Priemerná dĺžka jedného príspevku domáceho spravodajstva predstavovala 1 minútu 9 sekúnd, priemerná dĺžka jedného príspevku zahraničného spravodajstva bola 45 sekúnd. Monitorovaná časová plocha domáceho spravodajstva predstavovala 27 hodín 22 minút 42 sekúnd, zahraničného spravodajstva 12 hodín 42 minút 15 sekúnd.

Zahraničné spravodajstvo

Táto časť spravodajstva nebola predmetom hlbšej analýzy. Správy zo zahraničia boli preberané prevažne zo svetových spravodajských agentúr a z príspevkov zahraničných korešpondentov a spolupracovníkov SRo. Informácie zo zahraničia prinášali zahraniční korešpondenti a spolupracovníci SRo z Prahy, Varšavy, Moskvy, Berlína, Budapešti, Washingtonu a JZR.

V rámci zahraničného spravodajstva sa SRo sústreďoval predovšetkým na prezentáciu aktuálnych spoločensko-politických udalostí v susedných krajinách, v krajinách EÚ, v širšom euroatlantickom priestore, na Balkáne a v Ruskej federácii. Spravodajsky pokrýval aj najdôležitejšie udalosti v Ázii, Afrike a v Latinskej Amerike. Denne mapoval výbušnú situáciu na Blízkom východe - konflikty medzi Palestínčanmi a Izraelom.

Súčasťou zahraničného spravodajstva boli aj informácie o prírodných katastrofách (zemetrasenia, záplavy, požiare), dopravné nehody a nešťastia. Tieto boli prezentované v prevažnej miere formou krátkych agentúrnych správ.

SRo

Príspevky	Počet	Čas
Domáce	1 428	27:22:42
Zahraničné	1 025	12:42:15
Spolu	2 453	40:04:57

SRO

Monitorované dni: 1.-30.6.2001

Názov spravodajského programu: Rádiožurnál

Počet monitorovaných vydání: 114

Dĺžka monitorovaných vydání(hod./min./sek.): 48:15:00

Domáce spravodajstvo predstavovalo 68% z časovej plochy celého spravodajstva. Príspevky domáceho spravodajstva boli odrazom spoločensko-politického diania. Prvé pozície patrili správam týkajúcim sa medzinárodných vzťahov SR, hospodárskeho a politického života našej krajiny. Dominovali správy o činnosti vlády, napätí v koalícii. Významné miesto mali informácie o postupe privatizácie energetických sietí, bankového sektora, SAD, ŽSR, situácia v SPP, aktivity prezidenta, protesty odborárov vyjadrujúcich nespokojnosť so svojim sociálnym postavením. Veľmi významná pozícia v spravodajstve SRO patrila kultúre.

Jednotlivé spravodajské príspevky domáceho spravodajstva mali v prevažnej miere formu rozšírenej správy. Krátke domáce agentúrne správy boli integrálnou súčasťou Rádiožurnálu.

Štruktúra domáceho spravodajstva bola relatívne vyvážená. Informácie iného tematického zamerania (typické skôr pre súkromné médiá) - nehody, nešťastia, kuriozity - nedosiahli 1% z celkovej časovej plochy predstavujúcej tematickú štruktúru spravodajstva. Nehody, nešťastia či vraždy neotvárali spravodajstvo, boli na pozíciách patriacich do druhej polovice spravodajského programu Slovenského rozhlasu.

Monitoring a analýza v sledovanom období potvrdili obsahovo-tematickú, ale aj politickú vyváženosť nosného spravodajského programu Slovenského rozhlasu. Docieliť politickú vyváženosť zrejme nie je jednoduché vzhľadom na neštandardnosť našej politickej scény, keď súčasťou vládnej koalície je až 10 politických strán, ktoré pri obhajovaní vlastných programov narážajú na záujmy svojich partnerov v koalícii. Boli prezentované nezastierané antagonizmy pravicového a ľavicového spektra vládnej koalície, tlak SMK (oblasť reformy verejnej správy) na partnerov zoskupených v koalícii, vzájomná kritika koaličných strán, akoby tie, ktoré sa v danej situácii ocitnú v polohe kritika, boli súčasťou opozície. Tieto skutočnosti sa odrážajú v štruktúre spravodajstva venovaného domácej politike. SRO vytvoril primeraný priestor na prezentáciu názorov opozície a nezávislých poslancov. Prezentácia mimoparlamentných politických strán mala málo významný charakter.

Boli prezentované každodenné problémy občanov - ťažká ekonomická situácia najmä mladých absolventov škôl, odlev mozgov do zahraničia, pokles životnej úrovne dôchodcov, mladých rodín s deťmi, vysoká nezamestnanosť, hrozba nezamestnanosti v krachujúcich podnikoch atď.

Rádio Twist

Žurnál Rádía Twist

graf č. 2a Twist

graf č. 2b Twist

Žurnál Rádia Twist je hlavným spravodajským programom, ktorý stanica vysiela v pracovných dňoch v troch vydaniach (o 7.00, 12.00 a 18.00 hod.), pričom posledné vydanie sa reprízuje o 22.00 doplnené krátkymi správami. Vo víkendových dňoch sa vysiela iba jedno vydanie o 18.00 hod. Predmetom monitorovania boli tri základné vydania programu v pracovných dňoch a jeho víkendové vydania. Všetky vydania obsahovali okrem zahraničného a domáceho spravodajstva i informácie o počasí. Poludňajšie vydanie (od 12.00 hod.) dopĺňalo aj športové spravodajstvo. Celkové vysielenie predmetných vydaní činilo takmer 23 hodín a 10 minút, pričom objem zahraničného a domáceho spravodajstva v nich presiahol čas 21 hodín a 10 minút. K najkratším vydaniam patrili ranné vydania s vysokou mierou zahraničného spravodajstva, najdlhšie boli večerné vydania, v ktorých bol rozsah zahraničia (oproti domácejmu spravodajstvu) minimálny. Najvyváženejšie z hľadiska komplexnosti a pestrosti informácií boli poludňajšie vydania programu.

Moderovanie spravodajského programu je zverené moderátorovi (konštruovanému ako vedúca osobnosť a "pán domu"), ktorému sekundujú dvaja (v rannom vydaní jeden) pomocní moderátori (hlásatelia) čítajúci agentúrny servis. Takáto konštrukcia moderovania sa nám zdá veľmi vydarená, pretože necháva dôraz na dôležitých a vlastných príspevkoch, pričom vyvoláva pocit dôveryhodnosti a serióznosti hlavného moderátora, ktorý nepôsobí iba ako sprostredkovateľ informácií (ako je to v televíziách), ale zanecháva v poslucháčovi pocit politickej "show", ktorú riadi - teda moderuje. Princíp takéhoto moderovania teda možno zhrnúť do vzťahov medzi moderátorom a jednotlivými reportérmi (ktorý je často obojsmerný) a medzi moderátorom a hlásateľmi, ktorý je jednosmerný a ktorý vytvára pocit väčšej dynamickosti.

Kladnou črtou spravodajstva Rádia Twist je vysoký pomer vlastného spravodajstva z terénu (zvukové správy), vrátane zahraničných príspevkov. Rovnako je vysoký i počet domicilov, pokiaľ ide o informácie mimo domova. Podiel regionálnych domicilov v domácom spravodajstve je primerane vysoký a tematickosť jednotlivých regionálnych príspevkov je rovnako rôznorodá.

V sledovanom období bolo posúdených 597 domácich a 498 zahraničných príspevkov, pričom ich tematické zaradenie bolo viazané na prioritnú tému príspevku a celkový kontext udalosti. U zahraničných príspevkov rozhodoval tak domicil, ako i naviazanosť na domácu politiku / domáce prostredie (zahraničné slovaciká sme posudzovali ako domáce správy).

Väčšina domácich správ bola zo žánrového hľadiska posúdená ako vlastná, minimálnu časť tvorili agentúrne správy. Okrem správ sa vo vysielení objavili i krátke (max. 4-minútové) spravodajské rozhovory, prípadne sprostredkované komentáre spracované podľa zásady "povedali o nás iní". Rádio Twist citeľne využívalo i analýzu ako princíp výstavby príspevku. Nemožno preto hovoriť, že celá domáca produkcia mala iba charakter informačno-konštatačný.

V oblasti zahraničného spravodajstva sme ocenili najmä snahu tvoriť malé riporty a zahraničnopolitické analýzy. Žánre tohto typu možno nájsť jedine vo verejnoprávnom vysielení, pričom komerčné stanice sa uspokojia takmer výhradne s agentúrnym a flešovým spravodajstvom.

V zahraničnom spravodajstve sme zaevidovali i snahu po "vizuálnom" spracovaní tém, keď sa súčasťou zahraničnopolitických príspevkov stávali i pôvodné ruchy, zvuky a hlasy.

Pomer domácich príspevkov k zahraničnému spravodajstvu bol vyšší v prepočte časového priestoru než v počte príspevkov. V sledovanom období sme zaregistrovali i vydania (išlo najmä o ranné a poludňajšie vydania), kedy síce časový rozsah domáceho spravodajstva bol vyšší ako časový priestor venovaný zahraničiu, avšak z hľadiska počtu príspevkov zahraničie prevyšovalo domov.

TWIST

Príspevky	Počet	Čas
Domáce	597	16:10:46
Zahraničné	498	5:00:11
Spolu	1 095	21:10:57

TWIST

Monitorované dni: 1.- 30. 6. 2001

Názov spravodajského programu: Žurnál Rádia Twist

Počet monitorovaných vydání: 72

Dĺžka monitorovaných vydání(hod./min./sek.): 23:09:30

Rádio Okey

Správy

graf č. 2a Okey

graf č. 2b Okey

Hlavný spravodajský program Rádia OKEY má názov SPRÁVY a vysiela sa v po-pia o 11.30 a 17.30 hod. Priemerný časový rozsah jedného programu je 10,46 min. SPRÁVY sú členené na tri základné bloky:

1. krátky súhrnný prehľad správ + informácia o počasí
2. hlavný blok správ z domova v členení:

- politika
- ekonomika, zahraničné vzťahy
- odbory, zdravotníctvo
- bezpečnosť, kriminalita, iné

3. blok správ zo zahraničia

V úvodnom prehľade odznel krátky prehľad udalostí, po ňom nasledovali správy z domova a zo sveta. Príspevky mali charakter kratších správ s jednou až dvoma hlavnými domácimi správami. SPRÁVY majú dynamický charakter s hudobným pozadím a rýchlym striedaním jednotlivých príspevkov bez zvukových predelov. Moderuje ich jedna moderátorka. Dôležité správy z predpoludňajšieho bloku sa opakujú vo večernom bloku.

Celkovo bolo odvysielaných 42 spravodajských programov na ploche 7 hod. 31min. 52 sek.. Tvorilo ich 483 správ, z toho 253 z domova a 230 zo zahraničia.

OKEY

Príspevky	Počet	Čas
Domáce	253	5:17:29
Zahraničné	230	1:40:42
Spolu	483	6:58:11

OKEY

Monitorované dni: 1. - 30. 6. 2001

Názov spravodajského programu: Správy

Počet monitorovaných vydání: 42

Dĺžka monitorovaných vydání(hod./min./sek.): 7:31:52

Rádio Expres

Infoexpres

graf č. 2a Expres

graf č. 2b Expres

Hlavný spravodajský program Rádia Expres má názov INFOEXPRES a vysiela sa v po-
pia o 12.00 a o 18.00 hod. V sobotu sa spravodajský program vysiela o 18.00 hod.

Priemerný časový rozsah jedného programu je 16,29 min.

INFOEXPRES je členený na základné bloky:

1. krátky súhrnný prehľad správ
2. hlavný blok správ z domova v členení:

- politika
- ekonomika, zahraničné vzťahy
- odbory, zdravotníctvo

3. krátkych prehľad správ zo servisu TASR a SITA

4. blok správ zo zahraničia

5. blok správ z domova v členení:

- bezpečnosť, kriminalita
- nehody, nešťastia, iné

V úvodnom prehľade správ odznali dôležité domáce a zahraničné správy. Po nich nasledovali hlavné správy z domova. Príspevky zväčša reagovali na hlavné udalosti na domácej, prípadne zahraničnej scéne. Po nich nasledoval blok krátkych správ z agentúrneho servisu a potom správy zo zahraničia s hlavnou správou a kratšími agentúrnymi správami. Po nich nasledovali opäť správy z domova, väčšinou to boli správy z regiónov, zamerané na okrajové témy. V závere odznali športové správy a počasie.

INFOEXPRES moderujú moderátor a moderátorka.

V sledovanom období bolo monitorovaných 47 spravodajských programov na ploche 12 hod. 38 min. 44 sek. Tvorilo ich 759 príspevkov, z toho 454 z domova v celkovej dĺžke 9 hod.20 min.31 sek. a 305 zo zahraničia v celkovej dĺžke 2 hod.21 min.40 sek. Podiely spravodajstva pozri grafy č. 2a, 2b Expres.

EXPRES

Príspevky	Počet	Čas
Domáce	454	9:20:31
Zahraničné	305	2:21:40
Spolu	759	11:42:11

EXPRES

Monitorované dni: 1. - 30. 6. 2001

Názov spravodajského programu: Infoexpres

Počet monitorovaných vydaní: 47

Dĺžka monitorovaných vydaní: (hod./min./sek.): 12:38:44

Rádio HVIEZDA FM

Rozhlasové noviny

graf č. 2a Hviezda

graf č. 2b Hviezda

Hlavný spravodajský program rozhlasovej stanice Hviezda FM má názov Rozhlasové noviny a vysiela sa pravidelne okrem soboty a nedele dvakrát denne v čase o 8.00 hod. a 18.30 hod. Jeho časový rozsah je približne 22 minút. Štruktúru Rozhlasových novín tvorí blok domáceho a zahraničného spravodajstva. V úvode odznie najskôr stručný prehľad hlavných udalostí dňa a po ňom nasledujú správy z domova. Ich charakter možno označiť vo väčšine prípadov za informačno-konštatívny, oživený príspevkami vyslaných redaktorov či priamymi rozhovormi s politikmi, ktoré boli pomerne početne zastúpené. Správy z domova strieda zahraničný blok, ktorý tvorili správy prevažne preberané zo svetových, ale i domácich spravodajských agentúr. Na záver bloku zaznel stručný prehľad dôležitých udalostí, očakávaných v najbližších hodinách a dňoch (tlačové besedy, návštevy domácich i zahraničných politikov, dôležité spoločensko-politické udalosti). V závere Rozhlasových novín bol zaradený krátky športový blok. Rozhlasové noviny moderovala zo štúdia dvojica moderátorov opačného pohlavia.

V sledovanom období bolo odmonitorovaných 42 programov na ploche 16 hod.20 min.35 sek.

Rozhlasové noviny v sledovanom časovom období tvorilo 807 príspevkov, z toho 503 domácich (11hod.14 min. 8 sek.) a 304 zahraničných (4 hod. 3min. 54sek.). Podiel domáceho spravodajstva voči zahraničnému bol vyšší v prepočte časového priestoru než v počte príspevkov (pozri graf č.2a a 2b Hviezda FM).

HVIEZDA FM

Príspevky	Počet	Čas
Domáce	503	11:14:08
Zahraničné	304	4:03:54
Spolu	807	15:18:02

HVIEZDA FM

Monitorované dni: 1- 30. 6. 2001

Názov spravodajského programu: Rozhlasové noviny

Počet monitorovaných vydaní: 42

Dĺžka monitorovaných vydaní(hod./min./sek.): 16:20:35

Súhrn

graf č. 2a súhrn

graf č. 2b súhrn

Z pohľadu zastúpenia domácich a zahraničných príspevkov v hlavných spravodajských programoch sme zvolili dva uhly pohľadu. Jeden podľa počtu príspevkov zaradených do hlavnej spravodajskej relácie, druhý podľa časového priestoru venovaného jednotlivým príspevkom.

Ukázalo sa, že obe členenia zastúpenia domáceho a zahraničného spravodajstva sú u jednotlivých vysielateľov na porovnateľnej úrovni. Z hľadiska počtu príspevkov nie sú rozdiely medzi nimi veľmi výrazné. Najmenší pomer zastúpenia domáceho a zahraničného spravodajstva sme zaznamenali u rádia OKEY - 4% a Twist - 10%. U ostatných rádii sa rozdiel ukazoval v cca 20% v prospech domáceho spravodajstva (pozri graf č.2a súhrn).

Výraznejšie rozdiely medzi zahraničnými a domácimi príspevkami sa ukázali z pohľadu časového hľadiska, t.j. dĺžky ich trvania. Tu sa ukázala šia diferenciácia ich rozdielu v prospech domáceho spravodajstva. Najvyššie zastúpenie pomeru domáceho k zahraničnému spravodajstvu malo Rádio Expres (80:20). Najväčší časový priestor vyčlenený zahraničným správam vykazuje verejnoprávny SRo (68:32) (pozri graf č.2b súhrn). Celkovo možno konštatovať, že u monitorovaných médií dominujú v hlavných spravodajských programoch domáce príspevky. Zahraničnému spravodajstvu sa venujú komerční vysielatelia zhruba na porovnateľnej časovej ploche (cca 24%), pričom najväčší záber zahraničného spravodajstva má verejnoprávny vysielateľ - Slovenský rozhlas.

II. Sledované parametre

Sledovanými parametrami domáceho spravodajstva hlavných spravodajských programov SRo a súkromných rozhlasových staníc - TWIST, EXPRES, Hviezda FM, OKEY boli:

1. Tematická štruktúra domáceho spravodajstva
2. Priestor venovaný zástupcom politicky relevantných subjektov
3. Spôsob prezentácie zástupcov politicky relevantných subjektov
4. Výskyt nekorektných správ

5. Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov, používanie nespisovných výrazov a vulgarizmov

1. Tematická štruktúra domáceho spravodajstva v sledovanom období

Slovenský rozhlas

Rádiožurnál

graf č. 1 SRO

Zahraničná politika SR, medzinárodné vzťahy

V rámci danej témy najväčšiu skupinu (frekvencia a časová plocha) spravodajských príspevkov tvorili informácie o zahraničnej politike SR a medzinárodné vzťahy SR. Rádiožurnál mapoval zahraničnopolitické aktivity SR, predovšetkým integračné úsilie SR smerujúce k vstupu krajiny do EÚ a NATO. Prinášal informácie o činnosti exekutívy v danej oblasti. Išlo napr. o informácie týkajúce sa rokovania M. Dzurindu s maďarským premiérom V. Orbánom, pobytu predsedu vlády v USA, na Malte a v Bruseli, rokovania vicepremiéra pre ekonomiku o deblokáciách ruského dlhu, zasadnutia vládnych delegácií SR a MR o VDG, výsledkov stretnutia predstaviteľov krajín V4 v poľskom Krakove, pracovnej návštevy E. Kukana v Taliansku a v JZR (Belehrad, Priština), pracovnej cesty ministra obrany J. Stanka v Kanade, rizik integračného úsilia SR v súvislosti s riešením rómskej problematiky ako faktora, ktorý môže skomplikovať vstup SR do EÚ, hospodárskych vzťahov SR a Talianska, postoja oficiálnych kruhov SR k zákonu o Maďaroch, ktorý prijal maďarský parlament, návštevy ukrajinského prezidenta L. Kučmu v SR, protestov zahraničných Slovákov proti zatvoreniu Domu zahraničných Slovákov, stretnutia ministrov obrany SR, MR, Slovinska a Rakúska v Bratislave, konferencie krajín V4 v Bratislave o boji proti korupcii.

Značný priestor mali príspevky mapujúce prípadný dopad aféry vydania falošných lustračných osvedčení v ČR na politickú scénu SR. Rádiožurnál informoval poslucháčov o pobyte a rokovaní zástupcov NR SR vo Švajčiarsku a Francúzsku, o zasadnutí slovensko-ruskej komisie v súvislosti s deblokáciami ruského dlhu, o regionálnej konferencii vo Viedni aj za účasti predstaviteľov SR, ako aj o návšteve H.Boscha v SR.

Daná téma bola v monitorovanom období dominantnou (1. pozícia) vo vysielaní Rádiožurnálu. Jej časová plocha predstavovala 19,0% z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva.

Hospodárstvo, ekonomika

SRO v rámci danej témy prezentoval problémy v poľnohospodárstve, aktivity SPPK, približoval opatrenia smerujúce k zamedzeniu šírenia BSE z ČR a z toho vyplývajúce negatívne dopady na rezort pôdohospodárstva. Ďalej prezentoval vážne ekonomické problémy ŽSR súvisiace s hroziacim štrajkom železničiarov, kauzu SPP - verzus P. Kinčeš, kontrolu NKÚ v SPP, snahu SPP získať späť tzv. Duckého zmenky, problémy privatizácie energetických sietí, bankového sektora, privatizácie SAD a z toho vyplývajúce ohrozenie sociálneho postavenia jej zamestnancov. Do pozornosti sa dostala situácia v neštátnych lesoch najmä s ohľadom na riziká hospodárenia v nich. Boli mapované problémy v oblasti cestovného ruchu, ktorý potrebuje pre naštartovanie rozvoja nemalé finančné prostriedky, otázky prílevu zahraničných investícií do SR. Náležitú pozornosť Rádiožurnál venoval významnej udalosti v hospodárskom živote

Slovenska - oslavám 10. výročia vzniku spoločnosti Volkswagen Slovakia, ktorá má v SR postavenie ekonomického lídra. Mapovanie hospodárskeho života našej krajiny súviselo aj s prezentáciou problematiky nezamestnanosti ako kľúčovým problémom našej spoločnosti. Do pozornosti Rádiožurnálu sa dostala okrem iného príprava výstavby novej tepelnej elektrárne na Hornej Nitre, závery kongresu SOPK, problematika výstavby bytov i problém deficitu verejných financií. **Oblasť hospodárstva patrila v monitorovanom období k dominantným témam (2. pozícia). Jej časová plocha bola 16,6% z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva.**

Politické strany a hnutia

Monitorované spravodajstvo SRo informačne pokrývalo pretrvávajúce a prehlbujúce sa spory vo vládnej koalícii, snahy opozície odvolať predsedu FNM J. Kojdu z jeho postu. Boli medializované kontradiktórne názory opozície (HZDS, SNS) vzťahujúce sa k podpore vstupu SR do NATO, vážne rozpory a nezhody v SOP a SNS, postavenie a pôsobenie DS na slovenskej politickej scéne. Rádiožurnál okrem iného mapoval návrhy KDĽ na zoštíhlenie vlády, ako aj rokovanie KDĽ o nezamestnanosti, tlačové konferencie politických strán a hnutí, oslavy 130. výročia vzniku SNS, návrh strany Smer na schválenie väčšinového volebného systému, ako aj postoje politických strán k uplatňovaniu zákona o Maďaroch v SR.

Časová plocha danej témy predstavovala 10,1% z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva.

Parlament

Rádiožurnál v monitorovanom období prinášal relevantné informácie z rokovania 50. schôdze NR SR, na ktorej došlo k schváleniu a ratifikácii Charty menšinových a regionálnych jazykov, o prijatí zákona o VÚC a dôsledkoch jeho uplatnenia v praxi, o príprave a návrhoch zákonov upravujúcich oblasť pracovného práva, o oblasti daňovej politiky, o demonopolizácii poisťovného systému, o zákone o ochrane kultúrneho dedičstva, ako aj výsledky zo zahraničných pracovných ciest poslancov NR SR a predsedu parlamentu J. Migaša.

Téma mala 4. pozíciu z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva, čo v percentuálnom vyjadrení predstavovalo 7,8%.

Vláda a ministerstvá

Rádiožurnál informačne pokrýval činnosť vlády - jej zasadnutia a rozhodnutia, ktoré sa týkali predovšetkým reformy verejnej správy v súvislosti so zákonom o VÚC a pripravovanej reformy daňového systému. Mapoval postoje a reakcie ministra zdravotníctva na hrozbu priamych platieb za lieky občanmi, postoje ministerstva k riešeniu problému zadlženosti rezortu zdravotníctva. Informačne bola pokrytá návšteva predsedu vlády v Banskobystrickom kraji, východiská návrhu štátneho rozpočtu na rok 2002, plnenie podmienok pre vstup SR do EÚ zo strany vlády a jednotlivých ministerstiev. Informačný priestor dostalo riešenie kauzy privatizácie Slovenskej plavby a prístavov a v tejto súvislosti aj situácia vo FNM. Nemalý priestor mali informácie týkajúce sa príčin a následkov údajnej sprenevery finančných prostriedkov z eurofondov zo strany Úradu vlády, problematiky potenciálnej rekonštrukcie vlády, personálnych zmien na Ministerstve vnútra SR po nástupe I. Šimka do funkcie ministra vnútra.

Daná téma mala 5. pozíciu v percentuálnom vyjadrení, čo predstavovalo 7,5% z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva.

Kultúra

Téma kultúra bola medializovaná v príspevkoch týkajúcich konania filmového festivalu Art film v Trenčianskych Tepliciach. Odznali informácie týkajúce sa osláv 140. výročia vyhlásenia Memoranda národa slovenského, zápisu mesta Bardejov do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva. Bola mapovaná situácia v Slovenskej filharmónii v súvislosti s odchodom O. Lenárda z tohto hudobného telesa. Vysielateľ priblížil poslucháčom nový film E. Borušovičovej Vadí-nevadí, festival rozhlasovej rozprávky, dni A.H. Škultétyho vo V.Krtíši, festival detských folklórnych súborov, festival country hudby, predstavenia činohry SND. **Kultúre patrila 6.pozícia a predstavovala plochu 6,0%.**

Iné

Do tejto kategórie boli zaradené príspevky, ktoré sa týkali napr. problémov horskej služby na Slovensku, osláv 250. výročia príchodu F. Lotrinského do B. Štiavnice, úmrtí publicistu J. Ferka a hudobného skladateľa T. Andrašovana, prieskumov dôveryhodnosti politikov a preferencií politických strán. Rádiožurnál pripomenul Svetový deň utečencov, konanie medzinárodnej burzy práce v D. Strede, udeľovanie ocenení Slovak gold, 5.ročník výstavy FIRECO atď.

Do tejto kategórie boli zaradené aj nedeľňajšie príspevky vysielané pod názvom *Zrkadlo týždňa*, ktoré vo forme stručného spravodajského prehľadu sumarizovali najvýznamnejšie udalosti uplynulého týždňa.

Kategória sa prezentovala na ploche 5,4%.

Zdravotníctvo

Problémom v rezorte bola venovaná primeraná pozornosť predovšetkým v súvislosti s jeho kolapsovým stavom, a to enormným zadlžením rezortu, liekovou politikou a s problémami zdravotného poistenia. Najviac pozornosti Rádiožurnál venoval v tom čase najhorúcejšiemu problému - hrozbe lekárnikov o ich pripravenosti predávať lieky za hotovosť.

Daná téma mala 4,6% časovej plochy z celkovej tematickej štruktúry monitorovaného spravodajstva SRO.

Bezpečnosť, kriminalita

Rádiožurnál venoval pozornosť ekonomickej kriminalite, štatistike trestnej činnosti a nehodovosti na cestách, ktorú médiám pravidelne poskytuje Ministerstvo vnútra SR. Išlo o údaje týkajúce sa páchania trestnej činnosti v súvislosti s vraždami, krádežami, prechovávaním drog, zhabaním zásielky drog na hranici s Ukrajinou. Priestor dostali informácie o výskyte "čierneho alkoholu" na Slovenku, ktorý sa stáva morálnym, etickým a celospoločenským problémom, problematika zakázaného obchodovania s chránenými živočíchmi, prešetrovanie tragických okolností utečencov z Indie, ktorí sa utopili v rieke Morave.

Časová plocha predstavovala 4,1% z celkovej časovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva SRO, čo predstavuje 9. pozíciu v rámci sledovaných tematických okruhov.

Školstvo

Priestor dostala prezentácia zlej ekonomickej situácie v rezorte, zhoršujúca sa kvalita vyučovacieho procesu, koncepcia rozvoja vysokého školstva, problémy súvisiace s potenciálnym spolpatnením štúdia na vysokých školách, situácia na UMB v B. Bystrici po inzultácii prof. E. Horáka, príprava novely zákona o vysokých školách, vzdelávanie prostredníctvom internetu. Poslucháčom vysielateľ poskytol informácie zo zasadania

Slovenskej rektorskej konferencie, z návštevy M. Dzurindu v Gymnáziu J.Hronca v Bratislave, informoval o možnosti vrátiť poplatky za prijímacie pohovory na vysoké školy, ak sa uchádzač o štúdium prihlásil na viacero vysokých škôl a prijímacieho procesu sa nezúčastnil, i o bilancii rezortu školstva pri príležitosti ukončenia školského roka.

Danej kategórii v spravodajstve patrila 10. pozícia, čo predstavuje 3,7% z celkovej štruktúry domáceho spravodajstva.

Životné prostredie

Problematika životného prostredia bola prezentovaná prostredníctvom aktivít vzťahujúcich sa k Medzinárodnému dňu životného prostredia s dôrazom na trvalo udržateľné životné prostredie, kampane na ochranu slovenských lesov, ochranu a rozvoj mestských sídiel. **SRo venoval danej téme 2,6% z celkovej tematickej štruktúry.**

Samospráva

Problematiky samosprávy sa dotýkali informácie o hospodárení mesta Bratislavy, o postupe prác na reforme verejnej správy, postoji ZMOS k reforme verejnej správy, ako aj o postoji ZMOS k prijatiu zákona o odpadoch. **Daná tematika predstavovala 2,3% z celkovej časovej plochy tematickej štruktúry spravodajstva v sledovaných dňoch.**

Justícia

Téma bola prezentovaná informáciami zo zasadnutia Združenia sudcov Slovenska, zo záverov seminára v D. Strede, ktorý bol venovaný problematike vzdelávania sudcov, ako aj z pojednávania Krajského súdu v B.Bystrici vo veci M. Černáka.

Časová plocha danej témy predstavovala 2,0 %.

Odbory

SRo priniesol informácie o protestoch OZ KOVO pred Úradom vlády, ktoré mali predstaviteľov exekutívy upozorniť na neúnosnú sociálnu situáciu pracujúcich, ktorí sú členmi daného odborového združenia, o príprave štrajku v ŽSR, o aktivitách Lekárskeho odborového združenia smerujúcich k zlepšeniu sociálneho postavenia zdravotníckych pracovníkov, o protestoch pracovníkov Nového Calexu Zlaté Moravce súvisiacich s neriešením krízovej situácie v podniku zo strany vlády.

Časová plocha danej témy predstavovala 1,4% z celkovej plochy venovanej tematickej štruktúre spravodajstva.

Ľudia a spoločnosť

Súčasnú problémy občanov boli prezentované poukázaním na chudobu a jej dopady na životnú úroveň určitých skupín obyvateľstva SR, keď podľa zahraničných výskumov až 4% populácie SR trpí podvýživou. Poslucháči boli informovaní o aktivitách Zväzu pacientov, názoroch občanov na hrozbu platieb v hotovosti za lieky, o odovzdaní penziónu v Jacovciach pre odkázaných občanov, o pohľadoch na výživu obyvateľstva cez dennú spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov, o rokovaní vidieckeho parlamentu na Duchonke, o vysokej nezamestnanosti mladých ľudí, ktorí z tohto dôvodu opúšťajú svoju vlasť, o udeľovaní ceny Dar roka 2000 Slovenskou humanitnou radou, o 9. ročníku súťaže v N. Zámkoch Prečo mám rád slovenčinu, o konaní Matičného svetového festivalu mládeže.

Sledovaná téma predstavovala 1,1 % zo štruktúry domáceho spravodajstva.

Doprava

Rádiožurnál mapoval predovšetkým informácie o zlej ekonomickej situácii ŽSR, zmenách v cestovnom poriadku železníc, o ich pripravovanej transformácii, neschopnosti

platiť za dodávky elektrickej energie, ako aj o krízovej situácii v Slovenských aerolíniách. **Téma bola prezentovaná na ploche 1,0 % z celkovej tematickej štruktúry Rádiožurnálu.**

Menšiny

Problematika menšín bola prezentovaná predovšetkým v súvislosti s postavením Rómov v SR, riešením problematiky ich vzdelávania, názormi rómskych organizácií na obsadenie postu splnomocnenca vlády pre rómsku menšinu, so snahou ROI o odvolanie vicepremiéra P. Csákyho, s projektom "rómskych asistentov", problémami okolo voľby starostu na sídlisku Luník II v Košiciach. Poslucháči boli informovaní aj o konaní folklórnych slávností Rusínov vo Svidníku. **Časová plocha tvorila 0,9 % z tematickej štruktúry domáceho spravodajstva Rádiožurnálu.**

Cirkvi

Téma predstavovala 0,8% zo štruktúry domáceho spravodajstva. Bola prezentovaná informáciami zainteresovaných strán (cirkvi verzus minister školstva) vzťahujúcimi sa ku kontroverznému návrhu ministra Ftáčnika zaviesť do škôl jogu, k problému vyučovania etiky a náboženstva a k výsledkom z rokovania Synody ev. cirkvi a.v.

Mimovládne organizácie

Táto téma bola prezentovaná informáciami o postojoch Transparency International Slovensko, ktorá kritizovala postup vlády, považujúc ho za neúčinný v boji proti korupcii. Boli zverejnené výsledky správy Amnesty International o stave dodržiavania ľudských práv na Slovensku. **Časová plocha prezentácie danej témy predstavovala 0,8% zo štruktúry domáceho spravodajstva.**

Obrana, armáda

Vo vysielaní Rádiožurnálu v monitorovanom období bola mapovaná situácia vzťahujúca sa k reorganizácii armády SR, príprave armády na potenciálny vstup do NATO, k účasti príslušníkov armády SR na mierovej misii v Eritrei, k problematike budúcej profesionalizácie armády a k jej ekonomickej situácii. Informačne bolo pokryté postavenie armádnych posádok v Nitre a Topoľčanoch v súvislosti s návštevou ministra obrany.

Percentuálny podiel predstavuje 0,7% z celkovej plochy tematickej štruktúry.

Médiá

Uvedená téma mala priestor v prezentácii prieskumov počúvanosti elektronických médií, predovšetkým okruhov SRo, a v informačnom pokrývaní sporu operátora UPC s Telekomunikačným úradom.

Mediálna tematika mala časovú plochu 0,7%.

Rádio Twist

Žurnál Rádia Twist

graf č. 1 Twist

V domácom spravodajstve boli zastúpené všetky zo sledovaných a definovaných tematických okruhov, vrátane okruhu "iné", kam sme zaradili správy vymykajúce sa zvolenému deleniu a avíza na očakávané udalosti.

Najväčší dôraz kládla stanica v sledovanom období na problematiku súvisiacu s hospodárstvom (vrátane poľnohospodárstva) a na ekonomiku (vrátane problematiky nezamestnanosti). Spomenúť možno rôzne témy, napr.: daňové nedoplatky VSŽ,

privatizáciu SPP, konkurz Nového Calexu atď.

Priamo prepojená s touto kategóriou bola oblasť odborov (12. miesto), ktorá dosiahla objem nad 3%. Išlo najmä o mapovanie štrajkových pohotovostí, ohlásených protestov a protestných mítingov (ŽSR, Nový Calex, lekári atď).

Za hospodárstvom a ekonomikou (13,2%) sa hneď "v závese" držala zahraničná politika a medzinárodné vzťahy SR (12,2%). Do tejto kategórie sme zaradili príspevky popisujúce návštevu ukrajinského prezidenta L. Kučmu, rokovania o prístupe do EÚ a do NATO, najmä v súvislosti s konferenciami v Bruseli a Göteborgu, rokovania CENCOP a pod. O niečo menej percent dosiahli témy týkajúce sa diania v politických subjektoch (8,9%), rovnako i oblasti kriminality a rezortu vnútra, tzn. bezpečnosti (8,6%). Spravodajstvo sa nevyhlo problémom vo vnútri SNS, polemikám o koalíčnom potenciáli HZDS, rozporom v SOP prameniáciom na parlamentnej pôde, republikovým rokovaniam SDL, informáciám o vznikajúcej strane ROSA.

Kategória kriminalita a bezpečnosť obsahovala príspevky o obzvlášť závažných alebo niečím kuriózných trestných činoch. Pravidelná, možno až prehnaná pozornosť sa sústredila na problematiku PZ SR a MV SR v súvislosti s "novými" činmi ministra (I. Šimko sa stal tretím najprezentovanejším a siedmym najčastejšie spomínaným politikom), napr. v súvislosti s prípadom "menoviek". Obdobne pravidelná pozornosť sa venovala i prípadu M. Černáka.

Parlamentné dianie obsadilo piatu priečku (6,6%) a dianie z produkcie vlády (rokovania), ministerstiev a vysokých štátnych úradov šiestu. S oboma kategóriami bola čiastočne prepojená kategória samospráva (10. miesto - 3,8%), najmä v častiach týkajúcich sa reformy verejnej správy. Podstatnú časť informovania tvorili i reálie z lokálnej politiky, napr. na Luníku IX alebo v Čadci.

Primerane vysoké percentuálne zastúpenie dosiahli i rezorty zdravotníctva (7. miesto - 4,8%) a školy (13. miesto - 3,4%), naopak rezorty obrany (18./19. miesto - 1,6%), dopravy (18./19. miesto - 1,6%), justície (20. miesto - 1,4%) a problematika životného prostredia (16. miesto - 2,4%) sa nevyšplhali nad 3%.

Zdravotníctvo bolo prezentované problematikou rezortu ako takého, ale súčasťou informovania boli i správy viažuce sa k problematike potravín (BSE), epidémií (napr. salmonelózy) a pod. Školstvo, rámcované koncom školského roku a MDD, zaujalo v spravodajstve parciálne problematikou vyučovania náboženstva.

Tzv. "ministerským" kategóriám kontrovali "nevládne kategórie". Kým bulvárne kategórie kuriozity, ako aj nehody a nešťastia kulminovali niekde okolo 1%, hlboko pod 1% ostala na komerčné pomery nie bežná kategória cirkev. Pod hranicou 3% ostala i kategória mimovládne organizácie a 3. sektor, ktorá mapovala 3. sektor najmä v regionálnom kontexte. Nízke čísla bulvárnych kategórií a na komerčné pomery prekvapujúce čísla málo "populárnych" kategórií potvrdili fakt, že stanica charakterom spravodajstva vytvára vhodnú alternatívu verejnoprávnemu vysielaniu.

I keď spravodajstvu nemožno uprieť samozrejmu "komerčnosť" pri výbere tém, ťažko ju možno obviňovať z bulvárnosti, naopak nemožno jej uprieť verejnoprávny motív informovania, príznačný pre SRO.

Kultúrno-spoločenskú oblasť diania zastupovali oblasti kultúra a umenie (8. miesto - 4,3%), médiá (9. miesto - 3,8%), ako aj kategória ľudia a spoločnosť, kde sme zaradili napr. rôzne aktivity na MDD. Kultúrnou udalosťou číslo jeden bol festival Art film v Trenčianskych Tepliciach, oblasť médií pokrývali prieskumy publika (počúvanosť a

pod.), ako i spor ST verzus internet.

Osobitne sa stanica venovala oblasti menšín. I keď táto kategória sa "vyšplhala" málo nad tri percentá (14. miesto), rôznorodosťou informácií potvrdila snahu stanice o "multifarebné" spravodajstvo. Kvantitatívne nevýrazná oblasť obsahovala informácie nielen o národnostných menšinách. Spravodajstvo reflektovalo i problematiku žien v politike, analyzovalo problémy utečencov, program zaregistroval i iniciatívu slovenských homosexuálov v Bruseli.

V kvantitatívnom pohľade môžeme konštatovať, že spravodajský program v sledovanom období vykazoval vysokú tematickú diferencovanosť a pomerne vyrovnané zastúpenie jednotlivých tematických okruhov.

Rádio Okey

Správy

graf č. 1 Okey

Najsledovanejšími tematickými okruhmi domáceho spravodajstva SPRÁV Rádia OKEY boli: hospodárstvo, ekonomika (23,8%), zahr. politika SR a medzinár. vzťahy (15,9%), polit. strany a hnutia (10,8%), zdravotníctvo (9,9%) a parlament (9,4%), ktoré spolu obsiahli skoro až 70% vysielačej plochy domáceho spravodajstva. Najmenej priestoru bolo venovaného témam kultúra a umenie (0,1%) a mimovlád. org. a 3. sektor (0,4%).
Hospodárstvo a ekonomika (23,8%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o privatizácii SPaP, o privatizácii a problémoch SPP a bývalom riaditeľovi SPP P. Kinčešovi, o Duckého zmenkách, privatizácii VÚB, o problémoch štátnych dotácií na výstavbu nových bytov. Podrobnejšie boli rozoberané problémy privatizácie SPaP a SPP.

Zahraničná politika SR, medzinárodné vzťahy (15,9%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o vstupe SR do NATO a EÚ, uzatváranie integračných kapitol s EÚ, rokovania E. Kukana v Juhoslávii, o vydaní S.Miloševiča a informácie o procese s B. Martinkovou.

Politické strany a hnutia (10,8%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o voľbách predsedu SOP, o možnom rozpade klubu SOP, o vnútrostraníckych problémoch SNS, o opätovnom prijatí J. Andela do SNS.

Zdravotníctvo (9,9%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o zmenách cien za zdravotné výkony, o oddlžení zdravotníctva, o opatreniach proti nožnej nákaze BSE.

Parlament (9,4%)

Príspevky sledovali rokovania parlamentu, prijatie charty menšinových jazykov a rokovania o zákonoch z oblasti pracovného práva.

Vláda a ministerstvá (6,8%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o krokoch ministra I. Šimka na poste ministra vnútra v personálnej oblasti, o zákone o verejnej službe, o tom, ako NKÚ preverovalo Úrad vlády, správy o rokovaní o rozpočte na budúci rok.

Bezpečnosť a kriminalita (5,1%)

K tejto téme boli uvedené príspevky o trestných činoch.

Médiá (4,7%)

Tematiku mapovali príspevky o situácii v STV a SRo, o problémoch s retransmisiou

českých programov, o rokovaní Rady pre VaR.
Ostatné témy nepresiahli trojpercentnú hranicu sledovanosti.

Rádio Expres

Infoexpres

graf č. 1 Expres

Najsledovanejšími tematickými okruhmi v sledovanom období vo vysielaní spravodajského programu INFOEXPRES boli: hospodárstvo a ekonomika (21,7%), zahraničná politika a medzinár. vzťahy (9,2%), vláda a ministerstvá (9,1%) a politické strany a hnutia (8,4%). Najmenej boli zastúpené kategórie médiá (1,4%), kultúra, umenie (1,3%), menšiny (1,2%), nehody a nešťastia (1%), obrana a armáda a cirkev (0,7%) a 3. sektor (0,3%)

Hospodárstvo a ekonomika (21,7%)

K tejto téme boli uvedené správy o privatizácii VÚB, privatizácii SPaP, o situácii v SPP, pohyboch cien pohonných hmôt a postoj Slovaftu k cenám a o situácii v hospodárení ŽSR. Príspevky mali charakter informácií, v ktorých odznali fakty o probléme. V ďalších spravodajských príspevkoch sa redaktori k témam vracali, dávali priestor zainteresovaným stranám a následne analyzovali situáciu. Podrobne bola analyzovaná kauza privatizácie SPaP. Ďalšími správami boli vyhlásenie konkurzu na Štúdio Koliba, bytová výstavba v SR a ďalší postup pri dotáciách na výstavbu bytov.

Vláda a ministerstvá (9,1%)

V tejto téme boli najčastejšie uvádzané správy o personálnych zmenách na Ministerstve vnútra, o krokoch ministra I. Šimka a reakciách jeho podriadených. Ďalšími správami boli reakcie ministrov a ministerstiev na plán budúročného rozpočtu, voľby splnomocnencov vlády pre európsku integráciu a pre rómsku menšinu, rokovania vlády, kauza Eurofondy.

Politické strany a hnutia (8,4%)

V tejto téme sa najčastejšie vyskytovali správy z rokovaní politických strán. Veľký priestor dostala kauza SNS, opätovné prijatie poslanca Andela do strany a rozpory medzi jednotlivými frakciami v SNS. Ďalšou témou bolo vzájomné napádanie politikov Fica a Mečiara, špekulácie okolo možnej budúcej koalície HZDS - SDKÚ. Ďalšou sledovanou udalosťou bol možný rozpad klubu SOP, LDÚ, SZS.

Bezpečnosť a kriminalita (6,9%)

V tejto téme boli uvedené príspevky o násilných trestných činoch.

Zdravotníctvo (6,3%)

Príspevky sa dotýkali problémov s liekmi a platmi lekárov, hodnotili celkový stav rezortu a mapovali rokovania ministra s odbormi a zástupcami lekárov a lekárnikov.

Parlament (6,2%)

Príspevky sledovali rokovania parlamentu, najobsiahlejším príspevkom bolo rokovanie o prijatí charty menšinových jazykov, o novom zákonníku práce, zákona o verejnej službe.

Školstvo (5,6%)

Správy sledovali rokovania a návrhy ministra M.Ftáčnika, kauzu etická výchova a náboženstvo a problém platby za prijímacie pohovory na vysoké školy, umiestňovanie absolventov a platby zahraničných študentov za vysokoškolský diplom.

Odbory (4,3%)

V správach redaktori sledovali situáciu okolo štrajku železničiarov, štrajku odborárov v Novom Calexe.

Ľudia a spoločnosť (3,4%)

Príspevky mapovali názory obyvateľstva a odborníkov na štátne sviatky a ich zníženie a sčítanie obyvateľov, domov a bytov.

Justícia (3,3%)

Príspevky mapovali problematiku justície prostredníctvom súdneho procesu s M. Černákom.

Ostatné témy nepresiahli trojpercentnú hranicu sledovanosti.

Rádio Hviezda FM

Rozhlasové noviny

graf č. 1 Hviezda

V príspevkoch domáceho spravodajstva Rozhlasových novín Hviezdy FM prevládali témy zamerané na problematiku politických strán a hnutí a zahraničnopolitickú orientáciu Slovenska, ktoré tvorili takmer 49% z celkového časového rozsahu všetkých tém. S výraznejším odstupom boli zastúpené s počtom cca 8% kategórie vláda a ministerstvá a hospodárstvo a ekonomika. Do kategórií, ktorým bola venovaná vyššia ako 5% pozornosť, možno zaradiť parlament a témy so zameraním na bezpečnosť a kriminalitu. Ostatné kategórie nemali výraznejšie percentuálne zastúpenie. Niektorým témam sa Rozhlasové noviny venovali len okrajovo, príspevky mapujúce problematiku miestnych samospráv, dopravy a kuriozity neboli v spravodajstve zastúpené.

Politické strany a hnutia (29,8%) - jednotlivé politické strany boli početne zastúpené najmä prostredníctvom informácií z tlačových besied, ktoré tlmochili cestou svojich zástupcov tlačových oddelení, či komunikačných centier. SNS sa prezentovala v súvislosti so 130.výročím svojho vzniku, vnútornými rozpormi v strane vyúsťujúcimi do návrhu pozastavenia členstva jej predsedníčky, plánmi o obnove hospodárstva či kauzou účasti predsedníčky strany v diskusnom programe STV O 5 minút 12. SOP dostala priestor v súvislosti s kauzou vyšetrovania eurofondov, odchodu jej člena z radov SOP, nezhodami v poslaneckom klube SOP, SZS, LDÚ. HZDS informovalo o svojej misii v USA, o kampani, ktorú údajne proti nemu odštartovala TV Markíza, o údajnej ponuke o spolupráci zo strany SDKÚ, prezentovalo sa spoločne so SNS snahami o odvolanie predsedu FNM. Strana STRED informovala o krste svojej knihy, SDE o personálnych otázkach vo vnútri strany, SMK reagovala na štatút zahraničných Maďarov a privatizáciu SPP, ZRS reagovalo na privatizačné kauzy z obdobia rokov 1992-1994. Zo závažnejších celospoločenských tém sa v sledovanom období vyjadrovali zástupcovia jednotlivých politických strán k návrhu zákona o vzniku VÚC tesne pred jeho schvaľovaním v parlamente, k prijatému zákonu o štatúte zahraničných Maďarov, ktorý prijal maďarský parlament, ako i k prijatiu Charty regionálnych a menšinových jazykov. K ďalším témam, na ktoré reagovalo širšie politické spektrum, patril napr. návrh MŠ SR o výučbe etiky na ZŠ, zavádzanie hodín jogy, návrh KDĽ na zoštíhlenie vlády, cesta R.Fica po Slovensku spojená s oficiálnym oznámením o jeho neplatnom voľne. Celkovo bol danej téme venovaný čas 3 hodiny a 21 minút.

Zahranická politika SR (19,1%) - táto téma bola druhou najrozsiahlejšou, o ktorej informoval hlavný spravodajský program Hviezdy FM. Prioritné zastúpenie v nej v

sledovanom období mali správy o snahách SR o začlenenie do EÚ a NATO. Tieto témy boli dominantné na takmer všetkých zahraničných rokovaníach a výjazdov našich politických predstaviteľov do zahraničia (Kukan, Stank, Csáky, Migaš, Dzurinda, Schuster, Pivarči), hovorilo sa o nich i pri príležitosti pracovných návštev pozvaných zahraničných predstaviteľov na Slovensku (návšteva portugalského premiéra Guteréza, ukrajinského prezidenta Kučmu), či rokovaníach vlády a parlamentu. Boli témou výjazdov parlamentných delegácií do zahraničia (návšteva Francúzska a i.). Z ďalších zahraničnopolitických tém možno spomenúť spoločné opatrenia a snahy proti šíreniu choroby BSE, reakcie na inštitucionalizáciu právnych noriem MR v zahraničí (štatút zahraničného Maďara), "Šifrovaná správa" MZV SR odoslaná slovenským veľvyslanectvom v Poľsku, rokovanie ministra obrany Stanka s jeho českým partnerom Tvrdíkom o falošných lustračných osvedčeníach vydávaných v bývalom Československu, či vytvorenie spoločnej slovensko-českej mierovej jednotky vyslanej do Kosova.

Vláda a ministerstvá (8,4%) - treťou tematickou oblasťou z hľadiska početného zastúpenia bola kategória vláda a ministerstvá, takmer zhodná s kategóriou hospodárstvo, ekonomika. Najčastejšie sa vyskytovali informácie o príprave a naštartovaní reformy verejnej správy. Veľký časový priestor pri rokovaníach vlády a ministerstiev bol venovaný i rokovaniam o návrhu štátneho rozpočtu na rok 2002 a zmenám na Ministerstve vnútra SR po nástupe I.Šimka na pozíciu šéfa daného rezortu. Ďalej táto kategória prinášala informácie o nových návrhoch zákonov z dielni samotnej vlády, jednotlivých jej rezortov, informácie z legislatívnej rady vlády, ako i informácie o protikorupčnom programe vlády a jeho plnení.

Hospodárstvo, ekonomika (8,0%) - táto pomerne dôležitá oblasť s dopadom na celkovú životnú úroveň obyvateľstva, nepatrila medzi nosné kategórie tematického spektra Hviezdy FM. Napriek skutočnosti, že obsadila 4. priečku, v percentuálnom vyjadrení tvorí iba 8% z celkového tematického spektra. Do tejto kategórie možno zaradiť témy rozoberajúce riešenie problémov vo viacerých fabrikách a organizáciách na Slovensku, ktoré sa dostali do zlej ekonomickej situácie (napr. kauza Prutex Čadca, Calex Zlaté Moravce, dlh ŽSR), informácie o hospodárskych opatreniach pri výskyte choroby BSE, témy mapujúce vstup zahraničných investorov na Slovensko, vyplácanie dlhopisov FNM, privatizáciu strategických podnikov (SPP), konkurz na SPaP, odpredaj VÚB, ako i rôzne rokovania a opatrenia prijaté na poradách ekonomických ministrov či Rady sociálnej a hospodárskej dohody (daň z dedičstva, zákon o poistení motorových vozidiel a iné.)

Parlament (5,4%) - do tejto kategórie sme zaradili predovšetkým informácie o zasadaniach 50. schôdze parlamentu, ktoré prebiehali práve v čase monitoringu. Ďalej v nej figurovali aj spoločné uznesenia parlamentu či návrhy parlamentných výborov, ako napr. návrh zákona o zločinoch fašizmu, nový zákonník práce na pôde NR SR, parlament a Charta regionálnych a menšinových jazykov. Spoločným parlamentným rozhodnutím v tomto období bolo i vyslovenie nesúhlasu so začatím trestného stíhania poslanca HZDS G.Krajčího.

Bezpečnosť, kriminalita (5,3%) - k hlavným témam tejto kategórie patrili najmä kauzy a procesy boja s organizovaným zločinom (kauza Černák, Borža, Matula), vydieranie podnikateľov, výpalníctvo a vraždy. Okrem káuz s násilnou trestnou činnosťou veľa priestoru venovali aj hospodárskej kriminalite, najmä v súvislosti s obvinením bývalých i súčasných vysokopostavených štátnych úradníkov a politikov (obvinenie bývalého ministra privatizácie P.Bisáka z podvodu, kauza šéfa SPP J.Kinčeša a jeho nelegálny

prevod bytu do súkromného vlastníctva, bývalý námestník SIS J.Svėchota obvinený z trestného činu, kauza manžela predsedníčky SNS Belousova a jeho podozrenie z hospodárskej kriminality).

Zdravotníctvo (3,8%) - príspevky s touto tematikou mapovali najmä zlú situáciu v súčasnom zdravotníctve. Často sa objavovali informácie o protestoch lekárov, lekárnikov, zástupcov asociácie distribútorov liekov, členov SLK a ich následné rokovania s čelnými predstaviteľmi ministerstva vedeného ministrom R.Kováčom. K ich hlavným požiadavkám patrilo urýchlené riešenie krízovej situácie v zdravotníctve, problematika distribúcie liekov, ako i platové podmienky lekárov. Z ďalších tém to boli opatrenia proti výskytu choroby BSE, ktorej podozrenie z prepuknutia a šírenia sa ukázalo i na území SR, a časté boli i otázky rozpočtu v zdravotníctve v najbližšom období.

Odbory (3,1%) - okrem informácií z bilaterálnych rokovaní zástupcov odborárskych združení s predstaviteľmi vlády a z rokovaní Rady hospodárskej a sociálnej dohody, príspevky s touto tematikou tvorili i konkrétne protesty odborárov v neriešených či dlhodobých kauzách (Calex Zlaté Moravce, protesty pracovníkov a odborárov OZ KOVO, štrajky zamestnancov ŽSR), protesty pracovníkov rezortu kultúry a krajských úradov a ich petície adresované vláde.

Menšiny (2,9%) - k najčastejším informáciám tejto kategórie patrili informácie z rokovaní Výboru pre ľudské a menšinové práva, informácie o vymenovaní nového splnomocnenca vlády pre riešenie rómskej otázky. Vysielateľ informoval o demonstrácii zameranej proti rasizmu a fašizmu, ktorá sa konala v Bratislave. Častými boli i vyjadrenia zástupcov SMK a SNS k prijatému zákonu o zahraničných Maďaroch a k prijatiu Charty regionálnych a menšinových jazykov.

Obrana, armáda (2%) - príspevky mapovali najmä stav a pripravenosť Armády SR na vstup do NATO. Pozornosť venovali i pobytu americkej letky U.S.Force na území SR (výcvikový priestor Kuchyňa), ako i mimoriadnej tragickej udalosti, ktorá sa odohrala vo vojenskom výcvikovom stredisku na Tureckom vrchu.

Justícia (1,9%) - príspevky informovali najmä o príprave novelizácie trestného zákona, návrhu ministra J.Čarnogurského na vymenovanie nových sudcov a o zastavení stíhania poslanca I.Lexu.

Iné (1,7%) - do tejto kategórie sme zaradili príspevky, ktoré možno charakterizovať ako selfpromo vysielateľa, informácie z výskumov verejnej mienky uskutočnených agentúrami ÚVVM, Focus, Markant, informácie o pripravovanej údajnej diskreditácii prezidenta R.Schustera, či reakcie a vyjadrenia (dementi) vysokých štátnych úradníkov a politikov k neopodstatneným obvineniam (Kadlečíková žiada ospravedlnenie od denníka Pravda, Csáky dementuje financovanie jazykového kurzu zo štátnych peňazí).

Kultúra, umenie (1,7%) - túto kategóriu tvorili príspevky o novele zákona o múzeách a galériách, informácie z tlačovej konferencie MS v súvislosti so 140. výročím Memoranda národa slovenského a o pripravovanom podujatí Kultúrne leto v Bratislave.

Ľudia a spoločnosť (1,3%) - vysielateľ pri príležitosti MDD informoval o oslavách tohto sviatku v detskom domove pre telesne postihnuté deti, ďalej do tejto kategórie boli zaradené príspevky o dopadoch sociálnych reforiem na obyvateľstvo.

Cirkev (1,3%) - katolícka a evanjelická cirkev zhodne v otázkach krstu, informácie zo zasadania evanjelickej cirkvi, nový apoštolský nuncius v SR.

Životné prostredie (1,2%) - túto kategóriu tvorili informácie o rokovaní ministrov obrany Stanka a životného prostredia Miklósa o ochrane životného prostredia v súvislosti s

činnosťou Armády SR, zákon o odpadoch.

Školstvo (1,1%) - návrh poslankyne Rusnákovej o platoch učiteľov, novela zákona o školstve, minister školstva odmeňoval žiakov ZŠ a SŠ pri príležitosti ukončenia školského roku.

Ostatné kategórie nepresahovali 1% zastúpenie v tematickom spektre (nehody, nešťastia, médiá, mimovládne organizácie)

Súhrn

graf č. 1 súhrn

tab. ku grafu č. 1 súhrn

Pri zovšeobecňujúcom pohľade na tematické spektrum jednotlivých rozhlasových staníc možno povedať, že v profilácii sledovaných staníc prevláda predovšetkým týchto 5 tém: hospodárstvo a ekonomika, zahraničná politika SR a medzinárodné vzťahy, politické strany a hnutia, parlament, vláda a ministerstvá. Tieto témy prevažne dominujú u všetkých monitorovaných vysielateľov. Kategória hospodárstvo a ekonomika má najpočetnejšie zastúpenie a obsadila prvú priečku tematického spektra u vysielateľov rádií Expres, OKEY a Twist. Najpočetnejšie zastúpenú kategóriu v SRo tvorí zahraničná politika SR a medzinárodné vzťahy a Rádio Hviezda FM najväčšiu časovú plochu vyčlenilo téme politické strany a hnutia.

K ďalším početnejším zastúpeným kategóriám, ktorých percentuálne zastúpenie je cca 5% a viac a sú pomerne rovnomerne zastúpené u všetkých vysielateľov, sú zdravotníctvo, bezpečnosť a kriminalita.

Ostatné kategórie nemali výraznejšie percentuálne zastúpenie (zhruba 2-4%), niektorým témam sa spravodajské programy venovali len okrajovo (mimovládne organizácie, cirkev, obrana, armáda, nehody, nešťastia, doprava, životné prostredie). Niektorým dôležitým celospoločenským témam sa jednotliví vysielatelia nevenovali vôbec (cirkev, menšiny, životné prostredie - Rádio Okey, samospráva - Hviezda FM, doprava - Hviezda FM, Okey), problém nezamestnanosti len málo rezonoval u väčšiny komerčných vysielateľov, väčší priestor mu poskytol len verejnoprávny vysielateľ. Problémom z oblasti školstva sa vo väčšej miere venovalo Rádio Expres (5,6%). Kategória kultúra a umenie bola najpočetnejšie zastúpená u verejnoprávneho vysielateľa - SRo (6%) a Rádia Twist (4,3%). Z celkového pohľadu zastúpenia jednotlivých tém či kategórií však možno konštatovať, že tematická pestrosť u sledovaných vysielateľov je pomerne široká.

Komerční vysielatelia v sledovanom období nepodliehali snahám o bulvárny výber tém, ich spravodajské programy podobne ako programy verejnoprávneho vysielateľa vykazovali tematickú pestrosť, široký záber tém. Posluchácky vďačné témy ako nehody, nešťastia, kuriozity, neboli výraznejšie zastúpené, naopak, vysielatelia o nich informovali len okrajovo, zväčša v závere hlavných spravodajských programov. Možno povedať, že nie je výrazný rozdiel v tematickom spektre medzi verejnoprávnym vysielateľom a komerčnými vysielateľmi.

2. Priestor venovaný zástupcom politicky relevantných subjektov

Slovenský rozhlas

Rádiožurnál

graf č. 3 SRo

graf č. 4 SRo

graf č. 5 SRo

tab. ku grafu č. 5 SRo

Z monitoringu vyplynulo, že dominantnou kategóriou v spravodajstve SRo bola **vláda**, ktorá bola prezentovaná až na ploche **50%**. Jej predstavitelia sa vyjadrovali k aktuálnym problémom, o ktorých vláda rokovala, a o problémoch patriacich do kompetencie jednotlivých rezortov - išlo o rezorty financií, hospodárstva, zdravotníctva, armády, školstva, zahraničných vecí a životného prostredia.

Druhú pozíciu obsadila kategória **koalícia**, ktorej časová plocha predstavovala **21%**.

Opozícia mala časovú plochu **19%**.

Prezident bol prezentovaný na časovej ploche **4%**. Aktivity prezidenta boli mapované informáciami o jeho účasti na stretnutí 14-tich prezidentov krajín SEI v Taliansku, na oslavách 250.výročia príchodu F. Lotrinského do B. Štiavnice a na oslavách 10. výročia vzniku spoločnosti VW Slovakia. Boli mapované aktivity R. Schustera smerujúce k rozšíreniu kultúrnej výmeny s Poľskom, ku stabilizácii politických strán v SR a ku stabilite koalície. Rádiožurnál informoval o konzultáciách prezidenta s J. Migašom a M. Dzurindom, o príprave návštevy R. Schustera v Argentíne, o prijatí ministrov obrany stredoeurópskych krajín.

Rádiožurnál informačne pokrýval aj snahy prezidenta získať súhlas občanov pre vstup SR do NATO, prijatie predstaviteľov KOZ, odovzdanie vyznamenaní osobnostiam krajiny, oslavy 2. výročia inaugurácie prezidenta, prijatie predstaviteľa OECD D. Johnsona, prerokovanie rizík vysokej nezamestnanosti v SR a jej vplyv na rozvoj hospodárstva.

Mimoparlamentné strany a nezávislí poslanci dostali rovnaký priestor na časovej ploche 3%. Vyjadrovali sa k aktuálnym problémom našej politickej scény.

Politické strany

graf č. 4 SRo

Z politických strán najväčšia časová plocha patrila ĽS-HZDS (31,0%), druhá pozícia patrila SNS (17,0 %), tretia SDL (13%). Na štvrtej pozícii bolo KDĽ (8%) nasledovali SMK (7%), SOP (6%), Smer (4%), SDKÚ (3%), DS a ANO (2%), LDÚ, SDSS, SDK (1%). Nezávislí poslanci mali 5% priestor na ploche venovanej prezentácii politických subjektov.

Politické strany koalície boli prezentované na ploche 41% z plochy venovanej prezentácii politických subjektov, a to najmä v súvislosti s aktuálnym politickým dianím v Slovenskej republike, predovšetkým však v súvislosti s nezhodami v stranách koalície, ktoré zrejme súvisia s ich pravicovou a ľavicovou orientáciou, postojmi k zákonu o VÚC, k reforme verejnej správy najmä zo strany SMK. Významnú pozíciu zo strán vládnej koalície mala SMK, ktorej predstavitelia sa kriticky vyjadrovali predovšetkým k reforme verejnej správy a k činnosti ľavicovej časti vládnej koalície.

Priestor venovaný opozičným politickým stranám (ĽS-HZDS 31%), SNS (17%) predstavoval takmer polovicu (**48%**) priestoru venovaného prezentácii politických subjektov.

Uvedené percentuálne zastúpenie opozičných strán dokumentuje, že Rádiožurnál v

monitorovanom období prinášal politicky vyvážené spravodajstvo. Opozícia dostala možnosť vyjadriť sa k najaktuálnejším problémom politicko-spoločenského života. Značný priestor SRo venoval nezhodám a roztržkám v SNS a v jej poslaneckom klube, ako aj oslavám 130. výročia vzniku SNS.

Opozícia kritizovala činnosť vlády, parlamentu, početné aféry a kauzy súčasného volebného obdobia. HZDS bolo prezentované aj v súvislosti s jeho vyhláseniami o podpore vstupu SR do NATO a EÚ a reakciami na schválenie Charty menšinových a regionálnych jazykov v NR SR. Pravidelne boli prezentované tlačové besedy oboch opozičných politických subjektov.

Z mimoparlamentných strán boli v Rádiožurnále prezentované strany **Smer, ANO, SDS** a novozaložená politická strana **ROSA**. Strana ROSA bola prezentovaná iba vo forme zmienky o jej vzniku.

Politické osobnosti

graf č. 5 SRo

tab. ku grafu č. 5 SRo

Sumarizácia časovej plochy, na ktorej boli prezentované osobnosti politického života v SR, dokumentuje, že najprezentovanejšou politickou osobnosťou v Rádiožurnále SRo bol M. Dzurinda (27,18 min.). Na druhej pozícii bol minister hospodárstva L. Harach (19,40 min.), tretia pozícia patrila ministerke financií B. Schmögnerovej s časovou plochou 17,03 min., štvrtá pozícia s celkovým časom 16,43 min. patrila prezidentovi R. Schusterovi. Ďalšie pozície patrili J. Migašovi (15,34 min.), E. Kukanovi (15,25 min.), I. Miklošovi (14,40 min.), P. Koncošovi (10,45 min.), M. Ftáčnikovi (10,25 min.), A. Malíkovej (8,55 min.), P. Magvašimu (7,09 min.), V. Mečiarovi (6,22 min.), I. Šimkovi (6,10 min.), J. Čarnogorskému (6,04 min.) a B. Bugárovi (5,28 min.).

Rádio Twist

Žurnál Rádia Twist

graf č. 3 Twist

graf č. 4 Twist

graf č. 5 Twist

tab. ku grafu č. 5 Twist

Z hľadiska členenia politickej scény na predstaviteľov vlády, opozície, koalície a pod. sa vysielanie zdá byť nevyvážené iba na prvý pohľad. Je síce pravdou, že vláde je venovaný majoritný priestor (42%), avšak komplexne hodnotené, stanica venuje výkonnej moci presne 50% (z toho 8% prezidentovi) a predstaviteľom zákonodarnej moci a predstaviteľom politických subjektov spolu zhodne 50%.

Rozmenené na drobné, pomer vlády k prezidentovi sa nám vidí korektný, rovnako sa nám zdá z kvantitatívneho hľadiska korektný i čas venovaný nezávislým poslancom (vzhľadom na ich počet v parlamente). Málo výrazný ostáva vplyv mimoparlamentných strán (vo vysielaní ich reprezentovalo 6 strán, podľa grafu č. 4: Smer - 5%, ANO - 1%, ROSA - 1%, Strana dôchodcov - 1%, ZRS - menej ako 0,5% a neuvedené KSS - menej ako 0,1%) vzhľadom na početnosť mimoparlamentných strán na Slovensku (vyše 100). Z grafu č. 3 Twist sa môže zdať, že pomer koalície a opozície je nevyvážený, avšak graf č. 4 Twist potvrdzuje, že žiadna zo strán (koalície i opozície) nezískala neprimerane

veľký priestor, naopak, najväčší priestor stanica venovala HZDS (16%) a SNS zhodne s SDL (14%). Z daného grafu vyplýva, že stranám opozície stanica parciálne venovala viac času ako stranám koalície. Po stranách opozície a SDL nasledujú SOP a KDĽ (zhodne 10%), SDKÚ (9%), SMK (7%), LDÚ (3%), DS (2%), SDK (ako pozostatok parlamentnej prezentácie poslancov za SDK) a SDSS (obe 1%) a SZS (menej ako 1%).

Z grafov č. 6b Twist a čiastočne č. 6a Twist môžeme charakterizovať i frekvenciu referencií o jednotlivých politických subjektoch. Z grafov vyplýva, že v sledovanom období bolo najčastejšie "spomínaným" opozičné HZDS, po ňom koaličná SDL, po ktorej nasleduje druhá opozičná strana SNS, koaličné KDĽ, koaličná SOP a ako šiesta SDKÚ spolu s SMK. Znamená to, že prezentáciu týchto strán charakterizuje rovnaký priestor tak z hľadiska časového, ako i z pohľadu referencií (výskytu). Ďalšou v poradí je strana Smer, po ktorej nasleduje skupina nezávislých poslancov NR SR. Osemnásť referencií získala Aliancia nového občana. Desiatu priečku zaujali zhodne DS a LDÚ, po ktorých nasleduje SDK. Nasledujú strany s početnosťou referencií pod 10. Na dvanástej priečke stojí ROSA (Robotnícka strana Slovenska), po nej Strana Zelených spolu s robotníckym ZRS a nakoniec SDSS spolu so Stranou dôchodcov a KSS, ktorá uzatvára rebríček početnosti.

Do pätnástky najprezentovanejších politikov (graf č. 5 Twist) preniklo celkom šesť lídrov politických strán (SDKÚ, SNS, SOP, HZDS, SDL, Smer) a osem členov vlády (premiér, MV SR, MF SR, MZV SR, MH SR, MO SR, podpredseda vlády pre ekonomiku a MŠ SR). Medzi pätnástimi sa nachádzajú všetci najvyšší predstavitelia štátu (premiér - 1. pozícia, prezident - 2. pozícia, predseda NR SR - 13. pozícia). V prvej pätnástke sa vyskytli iba dve ženy (B. Schmögnerová, A. Malíková) a do prvej tridsiatky sa dostali ďalšie dve (Rusnáková - 28. pozícia, Kadlečíková 29.).

Rádio Okey

Správy

graf č. 3 Okey

graf č. 4 Okey

graf č. 5 Okey

tab. ku grafu č. 5 Okey

Z hľadiska sledovania politických subjektov a osôb je zrejماً prevaha vlády (45%) a koaličných politických strán (26%). Po nich nasleduje opozícia (13%) a zásluhou strany ANO mimoparlamentné strany (10%). Až piaty v poradí bol prezident s (5%). Medzi politickými stranami dominuje ANO (19%) pred opozičným HZDS (14%) a koaličnými SMK (14%). Po nich nasleduje SOP (13%) pred opozičným SNS (12%). Potom nasleduje KDĽ (11%) a SDL (7%). Ostatné strany získali iba minimálne podiely. Po sčítaní podielov medzi opozíciou a koalíciou získame porovnateľné hodnoty. Minimálne zastúpenie majú ostatné mimoparlamentné strany SMER (1%), STRED menej ako 1%. Nezávislí získali 2%.

Z osobností najväčší priestor bol venovaný M. Dzurindovi, potom B Schmögnerovej, R. Schusterovi, P. Magvašimu, E. Kukanovi a I. Miklošovi. Hneď po nich dostal priestor P. Rusko zo strany ANO. Z opozičných politikov mala najväčší priestor A. Malíková, ale celkovo bola až 14. v poradí.

Rádio Expres

Infoexpres

graf č. 3 Expres

graf č. 4 Expres

graf č. 5 Expres

tab. ku grafu č. 5 Expres

Z hľadiska sledovania priestoru politických subjektov a osôb je zrejماً prevaha vlády (45%) a koalíčných politických strán (24%). Po nich nasleduje opozícia (18%) a prezident (7%). Pri prezentácii politických strán mala dominantnú pozíciu opozícia. HZDS malo časovú plochu (21%), nasledovala SNS (18%), po nich nasledujú KDH (11%), SDL (8%), SDKÚ (8%), SOP (8%), SMK (7%). Po sčítaní hlasov medzi opozíciou a koalíciou získame porovnateľné hodnoty. Slabšie zastúpenie majú mimoparlamentné strany SMER (4%), STRED (2%) a ANO (1%), nezávislí získali 1%. Rómske politické subjekty RIS (3%) a ROI (1%) získali svoje postavenie na základe správ o vnútrostraníckom boji v ROI a žiadosti RIS na odstúpenie ministra Csákyho. Priestor, ktorý venuje INFOEXPRES opozičným a koalíčným subjektom, je porovnateľný.

Z osobností najväčší priestor bol venovaný M. Dzurindovi, potom R. Schusterovi, B. Schmögnerovej, V. Mečiarovi, R. Kováčovi a E. Kukanovi. Napriek relatívnej vyrovnanosti opozičných a koalíčných subjektov medzi osobnosťami dominujú zástupcovia vlády, ktorí sú zároveň politikmi koalíčných strán.

Rádio Hviezda FM

Rozhlasové noviny

graf č. 3 Hviezda

graf č. 4 Hviezda

graf č. 5 Hviezda

tab. ku grafu č. 5 Hviezda

Pri rozčlenení spektra politických strán a hnutí na strany koalíčné, opozičné a samotnú vládu sa javí priestor ich prezentácie z časového hľadiska ako vyrovnaný. Najpočetnejšie zastúpenie dosiahla vláda (29%), tesne za ňou sú koalíčné strany (28%) a opozícia (27%). Z hľadiska časového bola vláda prezentovaná na ploche cca 1 hod.34 min., koalícia na ploche 1 hod.30 min. a opozícii pripadla 1 hod.25 min. Mimoparlamentným stranám bol celkovo venovaný čas na ploche 32 min., čo predstavuje štvrtú priedčku s 10% zastúpením. Prezident s cca 14 min. zaberá 4% politického spektra a nezávislým poslancom bol venovaný priestor, ktorý tvoril celkovo 2% (pozri graf č.3 Hviezda FM). Pri pohľade na zastúpenie jednotlivých politických strán a politických osobností však celkový obraz proporčného zastúpenia vyzerá trochu inak. Takmer dvaapokrát vyššie referencie ako najpočetnejšie zastúpená koalíčná strana, ktorou bola SOP s 10%, dosahuje HZDS (25%), ktoré spolu s ďalšou opozičnou stranou - SNS (15%) celkovo zaberá plochu až 40%. Priemerné zastúpenie koalíčných strán sa pohybuje v rozmedzí cca 4,2% na jednu stranu, čo znamená, že jednotlivo stranám koalície je venovaný v priemere 5krát menší priestor než opozičným stranám. Stranám vládnej koalície je v priemere venovaného približne toľko časového priestoru ako stranám

mimoparlamentným - 4% (Smer 7%, Stred 6%, ANO 2%, ZRS 1%). Z ďalších koalíčných strán malo zhodne iba 5% zastúpenie SDKÚ, SMK, DS. Ostatné koalíčné strany boli prezentované na ešte menšej ploche. SDE a SDK boli zastúpené 4%, KDH 3%, LDÚ 3% a SZS 2%. Nezávislí poslanci boli prezentovaní na ploche 2%. (pozri graf č.4 Hviezda FM)

Na vyššie zastúpenie priestoru poskytnutého opozičným politikom poukazuje škála prezentovaných politických osobností (pozri graf č. 5 Hviezda FM a tab. ku grafu č. 5 Hviezda FM) . Najvyššie zastúpenie v nej patrí A.Malíkovej (20 min. 8sek.). Za ňou sa umiestnil prezident R.Schuster (14 min. 28 sek), nezávislý poslanec R.Fico (13 min. 6 sek.), V.Mečiar (11 min.43 sek.) a J.Božik (10 min.46 sek.). Až na 6.pozícii sa umiestnil prvý predstaviteľ vládnych a koalíčných strán M.Dzurinda (9 min.12 sek.). Tendenciu časovo rozsiahlejšieho zastúpenia predstaviteľov opozičných strán (HZDS a SNS, pozri graf č.4,5 Hviezda FM). potvrdzuje i zastúpenie ich priamych reakcií (vyjadrovanie sa oslovených politikov na mikrofón), ktoré v porovnaní s priestorom poskytnutým predstaviteľom koalíčných strán bolo oveľa vyššie.

Celkovo sa ešte medzi prvými 15 kandidátmi umiestnili M.Galátová (tlačové oddelenie SOP), K.Tóthová, P.Hamžík, J.Stank, J.Budaj, I.Šimko, J.Vlado (tlačové oddelenie SDKÚ), E.Kukan a J.Figel'. Pomerne veľký priestor dostali zástupcovia tlačových oddelení či komunikačných centier jednotlivých strán, ktorí informovali verejnosť o záveroch tlačových konferencií či brífingov svojich materských strán. Ak by sme vylúčili z rebríčka politických osobností týchto predstaviteľov, do zoznamu prvej pätnástky by ešte pribudli I.Mjartan a J.Slaný (pozri graf č.5 Hviezda FM).

Súhrn

graf č. 3 súhrn

tab. ku grafu č. 3 súhrn

graf 4 súhrn

tab. ku grafu č. 4 súhrn

Časový priestor venovaný v sledovanom období prezidentovi, vláde, koalícii, opozícii, mimoparlamentným politickým stranám a nezávislým poslancom ukazuje, že vo všeobecnosti poradie týchto kategórií je nasledovné: médiá najväčší priestor venovali vláde, nasledovali koalíčné parlamentné strany, opozičné parlamentné strany, prezident a mimoparlamentné strany a nakoniec nezávislí poslanci.

Najväčší priestor venovaný vláde prezentoval verejnoprávny vysielateľ - SRo (50%), najmenší priestor mala vláda vo vysielaní Hviezdy FM (29%). Pomerne vyrovnanou bola kategória prezident. Dosiahla zastúpenie od cca 4%-8%.

Široké koalíčné spektrum tvorené 10 politickými subjektmi je zrejme príčinou, prečo opozičné strany majú jednotlivo oveľa väčší časový priestor v monitorovaných médiách ako strany koalíčné. Najvyššie percentuálne zastúpenie vládnych strán sa pohybuje v rozmedzí 10-14% (celkovo 0-14%), pričom u opozície takéto percentuálne zastúpenie predstavuje posledné priečky, pretože prezentácia opozičných politických strán sa pohybuje v rozmedzí 12-31%. Spomedzi vládnych strán najvyššie zastúpenie dosahuje SMK u Rádia Okey a SDE u Rádia Twist - 14%. Nad 10% hranicu sa dostali ešte tieto strany - KDH (Okey, Expres -11%, Twist-10%), SDE (Twist-14%, SRo-13%) a SOP (Twist-10%, Okey-13%, Hviezda FM-10%). Ostatné vládne strany nedosahujú

výraznejšie percentuálne zastúpenie. Takmer minimálna informovanosť sa viaže ku stranám SZS a SDSS.

Najvyššie zastúpenie opozície prezentuje Hviezda FM-27%, najmenej Okey-13% a Twist-14%. Z dvoch opozičných strán HZDS a SNS je väčšmi zastúpenou HZDS.

Najviac časového priestoru mu venuje SRo -31% a Hviezda FM-25%. SNS má výraznejšie zastúpenie v SRo-17% a Rádiu Expres-18%.

Mimoparlamentné strany dostali najväčší priestor u vysielateľa Hviezda FM a Rádia Okey, zhodne po 10%. Zatiaľ čo u Hviezdy FM je tento priestor rozdelený medzi Smer (7%), Stred (6%), ANO (2%) a ZRS (1%), Rádio Okey prezentuje na neprimerane veľkom časovom priestore len jednu mimoparlamentnú stranu - ANO - 19%. Takýto časový priestor u tohto vysielateľa nedosiahla ani jedna koalíčná či opozičná parlamentná strana. Druhú mimoparlamentnú stranu reprezentuje len s 1% strana Smer.

Pri sledovaní času prezentácie jednotlivých politických osobností v hlavných spravodajských programoch možno konštatovať, že spomedzi prvých pätnástich politikov tvorili väčšinu koalíční politici. Prezident R.Schuster sa objavil u každého sledovaného vysielateľa na čelných pozíciách (do štvrtej priečky v poradí). Opoziční politici sa do prvej pätnástky dostali zhodne dvaja (Mečiar, Malíková) u všetkých vysielateľov, s výnimkou Hviezdy FM a Rádia Okey. Najväčší časový priestor, resp. prvé priečky obsadili u vysielateľa Hviezda FM opoziční politici (Malíková - 1.priečka, Mečiar - 4.priečka, Božik - 5.priečka), medzi ktorými sa umiestnili ešte prezident R.Schuster - 2.priečka a R.Fico - 3.priečka ako predstaviteľ mimoparlamentnej strany. Prvý z predstaviteľov koalície M.Dzurinda obsadil až 6.pozíciu. Do prvej pätnástky politikov prezentovaných Rádiom Okey sa dostal iba jeden opozičný politik - predsedníčka SNS A. Malíková. Neprimerane veľký časový priestor bol poskytnutý zakladateľovi mimoparlamentnej strany ANO P.Ruskovi.

3. Spôsob prezentácie zástupcov politicky relevantných subjektov

Slovenský rozhlas

Rádiožurnál

graf č. 6a SRo

graf č. 6b SRo

Spôsoby prezentácie sledovaných parametrov - **vlády, prezidenta, koalíčných, opozičných, mimoparlamentných politických strán a nezávislých poslancov** boli prevažne neutrálne. V porovnaní s kategóriou pozitívny a negatívny spôsob prezentácie monitorovaných subjektov prevahu mali negatívne výpovede nad pozitívnymi, o čom svedčia údaje uvedené v relevantných tabuľkách.

Pomer referencií negatívneho a pozitívneho charakteru informácií pri **prezentácii prezidenta** predstavuje 1s negatívnym a 1s pozitívnym charakterom.

Neutrálne informácie prevládajú aj v spôsobe **prezentácie jednotlivých politických strán**. Pomer pozitívnych a negatívnych informácií dokumentuje, že najviac negatívnych informácií sa týkalo HZDS, SNS, SDĽ, KDĽ, SMK, SDKÚ, SMK a SOP. Ani jedna pozitívna informácia sa neobjavila pri prezentácii HZDS, SNS, KDĽ, SDK, SMK, DS, Smer, LDÚ, ANO, SDSS.

Monitoring preukázal, že pozitívne vyjadrenia predstaviteľov politických subjektov neboli významné, skôr výnimočné.

Nezaznamenali sme ani pozitívne ani negatívne hodnotenie sledovaných subjektov zo strany redakcie Rádiožurnálu. Pozitívne a negatívne zmienky odznali vo výpovediach tých osôb, ktoré dostali priestor na prezentovanie svojich názorov.

Rádio Twist

Žurnál Rádía Twist

graf č. 6a Twist

graf č. 6b Twist

Väčšina referencií o relevantných subjektoch a ich predstaviteľoch (dané grafom č. 6 a/ Twist, č. 6 b/ Twist a čiastočne č. 5 Twist) bola orientovaná do roviny neutrálnej. Všetky negatívne a pozitívne referencie vychádzali z vyjadrení tretích subjektov, tzn. že ich charakter nebol daný vyjadrením reportéra alebo moderátora, ale sa tvoril kontextuálne pomocou vyjadrení, ktoré adresovali na margo politika alebo subjektu iné subjekty alebo ich predstavitelia.

Najviac negatívnych referencií sme zaznamenali vo vzťahu ku koalícii, po nej k vláde, opozícii a mimoparlamentným stranám. Najviac negatívnych referencií vo vzťahu k politickým stranám sa pritom vzťahuje k HZDS (24) a SDL (23). Po nich nasleduje SNS (14). Všetky ostatné subjekty sa dostali pod číslo desať 10: Smer (8), SDKÚ a KDH (po 7), ANO spolu s prezidentom (po 6), SOP (5). Pod päť negatívnych referencií sa dostali nezávislí poslanci NR SR spolu s SMK a LDÚ (zhodne po 3) a tiež DS spolu s ROSA a SDSS (každý po 1). U ostatných subjektov sme neregistrovali žiadne negatívne, ale ani pozitívne referencie.

Rovnaký počet pozitívnych referencií sme evidovali u opozície (HZDS - 7, SNS - 4), aj koalície (11), nasledovala vláda (8), prezident (3) a mimoparlamentné strany. Posledné pozície patrili nezávislým poslancom NR SR (1) spolu s poslancami za DS, KDH, LDÚ a SOP. Na úrovni Smeru (2) sa nachádzajú tiež SDL, SMK a SDKÚ.

Celkovo boli v sledovanom období prezentované s negatívnym atribútom tri tucty politických predstaviteľov. K najčastejšie negatívne spomínaným politikom patrili M. Dzurinda (14 referencií) a V. Mečiar (12 referencií). Prvý tucet politikov pokračuje R. Schusterom, B. Schmögnerovou, A. Malíkovou a P. Csákym (zhodne po 6), po ktorých nasledujú E. Kukan, J. Migaš, R. Fico, Ľ. Andrassy, P. Rusko a P. Weiss (všetci zhodne po 4).

Pozitívne referencie v sledovanom období získalo 16 politikov. Najčastejšie prezentovanými politikmi s pozitívnym atribútom boli I. Mikloš, B. Schmögnerová, V. Mečiar, A. Malíková a R. Schuster (každý po 3), nasledovali M. Dzurinda, E. Kukan a R. Fico (po 2 referencie). Po jednej referencii sme evidovali u J. Budaja, J. Slotu, M. Andela, B. Bugára, P. Brňáka, Ľ. Kaníka, K. Tóthovej a Š. Šlachtu.

Rádio OKEY

Správy

graf č. 6a Okey

graf č. 6b Okey

U všetkých sledovaných subjektov prezentovaných Rádiom Okey prevládala neutrálna forma prezentácie.

V prezentácii kladných zmienok dominuje vláda (3) a po nej prezident (1). V zápornej prezentácii má opäť najviac zmienok vláda (42), po nej koalícia (16) a opozícia (13). Najviac neutrálnych zmienok sa dotýkalo SOP (100), nasleduje HZDS (96) a ANO (93), ďalej SNS (90) a SMK (81). V negatívnej prezentácii má najväčší počet zmienok HZDS (9) a SOP (8).

Medzi osobnosťami mal najviac neutrálnych zmienok prezident R. Schuster (74), po ňom M. Dzurinda (68) a E. Kukan (42). Najviac negatívnych zmienok mal M. Dzurinda (16) a E. Kukan (5).

Rádio Expres

Infoexpres

graf č. 6a Expres

graf č. 6b Expres

U všetkých sledovaných subjektov prezentovaných Rádiom Expres prevládala neutrálna forma prezentácie.

V spôsobe prezentácie u všetkých sledovaných subjektov dominujú neutrálné zmienky. Najviac kladných zmienok sa viaže na vládu (6). Záporná prezentácia opäť dominuje u vlády (56), po nej nasleduje opozícia (30), koalícia (21) a mimoparlamentné strany (10). Spomedzi politických strán má HZDS najviac neutrálnych a negatívnych zmienok (216, 16), po nej nasleduje SNS (159, 13), SOP (94, 5), SDĽ (93, 1), KDH (88, 10). Medzi osobnosťami zaznamenal najviac neutrálnych a zároveň negatívnych zmienok M. Dzurinda (129, 11), nasledoval prezident R. Schuster (123, 2), B. Schmögnerová (67, 2) a V. Mečiar (62, 7).

Rádio Hviezda FM

Rozhlasové noviny

graf č. 6a Hviezda

graf č. 6b Hviezda

Vo všetkých sledovaných kategóriách, ktorými boli vláda, prezident, koalícia, opozícia, mimoparlamentné strany a nezávislí poslanci, prevažovala neutrálna forma prezentácie. Pri porovnávaní počtu informácií s negatívnym a pozitívnym charakterom prevládalo negatívne hodnotenie. Najpočetnejšie negatívne informovanie zaznamenala kategória vláda, na ktorú sa viazalo 80 informácií s negatívnym charakterom. Koalíciu v negatívnom svetle prezentovalo 36 referencií, opozíciu 14. Negatívne hodnotenie sa ešte vyskytlo pri hodnotení mimoparlamentných strán (7 referencií). Prezident a nezávislí poslanci neboli prezentovaní v negatívnom svetle. Pozitívne zmienky boli prezentované zriedka, najviac ich bolo zaznamenaných u dvoch kategórií vláda a opozícia (5), dve pozitívne zmienky boli zaznamenané u koalície.

V spôsobe prezentácie jednotlivých politických strán tiež prevládalo neutrálné prezentovanie, čo svedčí o tom, že dané príspevky, ako sme v úvode spomenuli, mali prevažne informačno-konštatačný charakter. Z negatívnych referencií bolo najviac zaznamenaných u SMK (12). Pozitívne referencie sa objavili len u politického subjektu

HZDS (5).

Prezentácia jednotlivých politických osobností tiež potvrdila prevažne neutrálne hodnotenia (pozri tabuľka č.1, Príloha č.5). Najviac negatívnych zmienok v rebríčku prvých 15 politikov sa viazalo k osobe premiéra M.Dzurindu (16), R.Fica (4) a V.Mečiara (4). Pozitívne zmienky v zhodnom počte 2 prezentovali v kladnom hodnotení R.Schustera, V.Mečiara, M.Dzurindu a I.Šimka.

Súhrn

Vo všetkých sledovaných kategóriách, ktorými boli vláda, prezident, koalícia, opozícia, mimoparlamentné strany a nezávislí poslanci, u všetkých monitorovaných vysielateľov prevažovala neutrálna forma prezentácie. Pri porovnávaní počtu informácií s negatívnym a pozitívnym charakterom prevládalo negatívne hodnotenie. Najpočetnejšie negatívne informovanie zaznamenala kategória vláda, pričom najviac negatívnych zmienok zaznamenal v tejto kategórii vysielateľ Hviezda FM (80 referencií negatívneho charakteru). Koalícia a opozícia boli v negatívnom svetle prezentované u jednotlivých vysielateľov pomerne rovnomerne, pričom nepatrne prevažovalo negatívne hodnotenie koalície nad opozíciou (179 negatívnych zmienok sa viazalo ku koalícii, 151 k opozícii). Koalíciu v negatívnom svetle prezentoval najmä vysielateľ SRo (55 zmienok) a Twist (51 zmienok). Opozíciu prezentoval v negatívnom svetle opäť najmä SRo (56 zmienok) a Twist (38 zmienok). Výraznejšie negatívne hodnotenie bolo ešte zaznamenané pri hodnotení mimoparlamentných strán (45 zmienok), pričom najviac negatívnych hodnotení zaznamenalo Rádio Twist (15 príspevkov), Rádio Expres a SRo (zhodne po 10 príspevkoch). Prezident a nezávislí poslanci neboli prezentovaní zvlášť výrazne v negatívnom svetle. Pozitívne zmienky boli prezentované zriedka, najviac ich bolo zaznamenaných pri kategórii vláda (33). Počet pozitívnych zmienok u koalície a opozície, podobne ako pri negatívnych zmienkach, bol vyrovnaný (koalícia 19, opozícia 18). Najviac pozitívnych zmienok tak u koalície, ako i u opozície zaznamenal vysielateľ Rádio Twist (opozícia 11 príspevkov, koalícia 10 príspevkov). U prezidenta a nezávislých poslancov nebol zaznamenaný výraznejší počet informácií s pozitívnym charakterom.

V spôsobe prezentácie jednotlivých politických strán tiež prevládalo neutrálne prezentovanie, čo svedčí o tom, že dané zmienky mali prevažne informačno-konštatívny charakter. Z negatívnych referencií u koalíčných strán bolo najviac zaznamenaných u SDĽ (39), pri vysielateľovi Rádio Twist (23) a SRo (12), KDH (31), SOP a SMK (obaja po 30). U opozície negatívne hodnotenia boli viazané viac na HZDS (94) ako na SNS (54). Najviac negatívnych hodnotení HZDS zaznamenal verejnoprávny vysielateľ - SRo (37) a Rádio Twist (24). Najmenej negatívnych hodnotení zaznamenalo Rádio Hviezda FM (8) a Okey (9). Najviac negatívnych zmienok o SNS sme zaznamenali vo vysielaní SRo (17), Rádia Twist (14) a Rádia Expres (13).

U mimoparlamentných politických strán bolo najviac negatívnych zmienok viazaných na stranu ANO (11). Negatívne zmienky zaznamenalo Rádio Twist (6), Expres (3) a SRo (2).

Pozitívne zmienky sa vyskytli veľmi zriedka, najviac ich zaznamenalo HZDS (14) u vysielateľa Twist (7), Hviezda FM (5) a Expres (2).

Prezentácia jednotlivých politických osobností tiež potvrdila prevažne neutrálne hodnotenia (pozri tabuľka č.1, Príloha č.6). Najviac negatívnych zmienok v rebríčku prvých 15 politikov sa viazalo k osobe premiéra M.Dzurindu (59) a V.Mečiara (32). Najviac negatívnych zmienok viažucich sa k osobe M.Dzurindu prezentovalo Rádio Okey (16) a Hviezda FM (16). Najvyšší počet negatívnych zmienok viažucich sa k osobe V.Mečiara zaznamenalo Rádio Twist (12). Pozitívne zmienky sa vyskytovali len veľmi sporadicky, pričom u jednotlivých vysielateľov nezaznamenali vyšší počet ako 4 na osobu.

4. Výskyt nekorektných správ

Pri posudzovaní nestrannosti, objektivity a vyváženosti spravodajstva sme postupovali podľa vopred vymedzených kritérií žurnalistickej práce, ktorými boli:

- relevancia (prezentácia toho, čo si z hľadiska politickej a spoločenskej významnosti zasluhuje pozornosť)
- presnosť (správa by mala obsahovať výlučne fakty zodpovedajúce skutočnosti)
- transparentnosť (uvádzanie spoľahlivých a overiteľných informačných zdrojov pri kontroverzných témach)
- vecnosť (nevkladanie vlastných komentárov či hodnotení do jednotlivých príspevkov)
- vyváženosť (rovnomé zastúpenie politických alternatív pri úprave a rozsahu správy)
- rôznorodosť (poskytovanie čo možno najširšieho výberu informácií)
- aktuálnosť (promptné informovanie o relevantných udalostiach)
- zrozumiteľnosť (zrozumiteľnosť správy, logicky správne radenie faktov a udalostí)

Slovenský rozhlas Rádiožurnál

Relevancia ako kvalitatívny znak vzťahujúci sa na to, čo si zasluhuje pozornosť predovšetkým zo spoločenského hľadiska, bola dodržaná.

Vyváženosť

Pri sledovaní tohto parametra možno konštatovať, že v jednotlivých konkrétnych správach boli primerane prezentované aj politické názory súčasnej parlamentnej opozície. Vo väčšine správ, v ktorých mala priestor na vyjadrenie aj opozícia, jej prezentácia mala takmer vyvážený časový rozsah v porovnaní s koalíciou.

Súčasná opozícia mala v porovnaní s koalíciou v danom období primeraný priestor na prezentáciu vlastných politických alternatív, čím spravodajstvo SRo v monitorovanom období možno považovať za politicky vyvážené (pozri grafy v prílohe).

Nevyváženosť informácií - neposkytnutie priestoru druhej strane v kontroverzných situáciách sa v monitorovanom období v Rádiožurnále neprejavila.

Vecnosť - komentatívne prvky

K nedodržaniu daného kritéria nedošlo. V monitorovanom období sa vo vysielaní Rádiožurnálu neobjavili komentatívne prvky.

Aktuálnosť

Aktuálnosť ako dôležitý parameter hodnotenia kvality spravodajstva bola v monitorovanom období zachovaná.

Manipulatívne prvky v spravodajských príspevkoch

Manipulatívne prvky sme v monitorovanom období v spravodajstve SRo nezaznamenali.

Presnosť

Presnosť ako najdôležitejšie kritérium kvality žurnalistickej práce SRo dodržiaval formou priamej prezentácie názorov predstaviteľov zainteresovaných strán v prezentovanom probléme.

Výskyt nekorektných správ

Ich výskyt monitoring nepotvrdil.

Rádio Twist

Žurnál Rádia Twist

V sledovanom období sme vo vysielaní Žurnálu Rádia Twist nezaznamenali výskyt nekorektných správ. Stanica sa vo vysielaní snažila dať priestor všetkým zainteresovaným stranám, najmä ak šlo o kontroverzné témy. Ako príklad možno uviesť kauzu MŠ SR okolo spornej výučby náboženstva, kedy sa k problému vyjadrila tak strana za (KDH), ako i strana proti (SDE - MŠ SR).

Rádio OKEY

Správy

V monitorovanom období neboli zaznamenané nekorektné správy. V príspevkoch bola možnosť vyjadriť sa daná viacerým stranám, pokiaľ to neboli príspevky z tlačových besied alebo oficiálnych vyhlásení subjektov. Z hľadiska koalíčných a opozičných politických strán môžeme SPRÁVY považovať za relatívne vyvážené. Kritérium vyváženosti nebolo dodržané pri prezentácii mimoparlamentnej politickej strany ANO, ktorá mala v absolútnom vyjadrení voči ostatným politickým subjektom dominantnú pozíciu. Zástupcovia tejto politickej strany dostávali často možnosť vyjadriť svoj názor na rôzne spoločenskopolitické problémy alebo možnosť prezentovať plány a vízie na riešenie aktuálnych spoločenských problémov.

Rádio Expres

Infoexpres

V monitorovanom období neboli zaznamenané nekorektné správy. Príspevky INFOEXPRESU mali často analytický charakter. Vyváženosť jednotlivých príspevkov vysielateľ dosiahol poskytnutím priestoru na vyjadrenie všetkým zainteresovaným stranám.

Rádio Hviezda FM

Rozhlasové noviny

Pri hodnotení výskytu nekorektných správ u vysielateľa Hviezda FM možno

skonštatovať, že zo širšieho pohľadu nebolo zaznamenané porušenie kritérií aktuálnosti, vecnosti, presnosti, transparentnosti, relevantnosti. Odvysielané príspevky boli zväčša jasné a stručné, komentatívne prvky neboli zaznamenané nielen u dvojice moderátorov zo štúdia, ale vecnosťou sa vyznačovali i príspevky vyslaných redaktorov.

Na porušenie kritéria **zrozumiteľnosti** možno poukázať nie logicky chybnou výstavbou správ, ale skôr technickými nedostatkami, ktoré sa počas monitoringu ukázali. V priebehu sledovaného obdobia došlo dvakrát k "zmiešaniu" príspevkov takým spôsobom, že na vyjadrenie nedostal priestor oslovený subjekt, ale iný, čo poslucháča muselo dezorientovať (dňa 6.6. a 15.6.2001). Napríklad namiesto odpovede osloveného J.Figel'a, ktorému položili otázku, bola zostrihaná odpoveď št. tajomníka ministerstva školstva, ktorý odpovedá na problematiku týkajúcu sa školstva).

Kritérium **vyváženosti** nebolo zohľadňované pri prezentovaní politických osobností. Ako je uvedené v správe, u vysielateľa bola zaznamenaná tendencia početnejšieho zastúpenia politických osobností opozičných strán. Potvrďuje to nielen časový priestor poskytnutý týmto politikom (pozri rebríček zastúpenia politických osobností, Tabuľka č.1), ale i výskyt priamych reakcií týchto politikov (vyjadrovanie sa oslovených politikov na mikrofón), ktorý v porovnaní s priestorom poskytnutým predstaviteľom koalíčných strán bol oveľa vyšší.

V priebehu monitoringu hlavného spravodajského programu bol zaznamenaný i skratený piatkový vysielací čas tohto programu. Príčinou bolo zaradenie programu "Tri otázky", ktorý prezentoval názory iba jedného politika, predsedu HZDS V.Mečiara na neprimeranom časovom priestore. (Samotný program nezohľadňuje profesionálne kritériá žurnalistickej práce, moderátor resp. redaktor v programe poskytol neprimeraný čas cca 5-7min/1otázku na vyjadrenie politika, pričom do jeho odpovedí vôbec nezasahuje, neusmerňuje ich, nechá ho plynule hovoriť, sám iba navodí a okomentuje vybranú tému a položí otázku.)

Priemerný časový rozsah spravodajstva 22 minút bol v dňoch premiéry programu "Tri otázky" podstatne skratený - 1.6. na 9min.18sek., 8.6. na 14min.22sek., 15.6. na 13min.28sek., 22.6. na 15min.53sek., 29.6. na 11min.34sek. (skratený bol i v dňoch reprízy tohto programu - 4.6., 11.6., 18.6., a 25.6.2001).

(Poznámka: Program "Tri otázky" nebol predmetom monitoringu).

Súhrn

Pri hodnotení výskytu nekorektných správ u monitorovaných vysielateľov možno skonštatovať, že zo širšieho pohľadu nebolo zaznamenané porušenie kritérií aktuálnosti, vecnosti, presnosti, transparentnosti, relevantnosti. Odvysielané príspevky boli zväčša jasné a stručné, u vysielateľov neboli zaznamenané komentatívne prvky, príspevky domácich i vyslaných redaktorov sa vyznačovali v prevažnej miere vecnosťou a faktografickosťou.

O výhradách možno hovoriť skôr pri hodnotení relevantnosti, rôznorodosti a vyváženosti zastúpenia jednotlivých politických strán. Celková prezentácia jednotlivých koalíčných strán u takmer všetkých vysielateľov bola oveľa nižšia, ako dosahovali opozičné strany - SNS a HZDS. Tieto výhrady iste do určitej miery sú aj výsledkom neštandardnosti súčasnej politickej scény, keď súčasťou vládnej koalície je až 10 politických strán. Ukázalo sa, že tieto kritériá neboli dôsledne dodržiavané u vysielateľa Hviezda FM a

Rádia Okey. U vysielateľa Hviezda FM zastúpenosť zástupcov opozičných strán (HZDS a SNS), ako i forma priamych reakcií ich politických predstaviteľov (vyjadrovanie sa oslovených politikov na mikrofón) v porovnaní s adekvátnym priestorom poskytnutým predstaviteľom ostatných politických strán nenapĺňala dôsledne kritérium vyváženosti. U Rádia OKEY bolo zaznamenané neadekvátne preferovanie mimoparlamentnej strany ANO a jej predsedu P.Ruska. Táto strana voči ostatným politickým stranám dostala neprimerane veľký časový priestor. Jej zástupcovia dostávali často možnosť vyjadrovať svoj názor na rôzne spoločensko-politické problémy, alebo možnosť prezentovať plány a vízie na riešenie aktuálnych spoločenských problémov.

5. Práca moderátorov

Pri monitorovaní spravodajských programov bolo v neposlednom rade našim zámerom (i keď nie do takej miery ako monitoring politickej prezentácie relevantných subjektov) zamerať sa a bližšie si všimnúť prácu moderátorov. Sledovali sme ich jazykovú úroveň, najmä čo sa týka kultúry slova, jeho zrozumiteľnosti. Zámerom bolo aj mapovanie niektorých chýb v komunikačnej schopnosti a stručne ich charakterizovať. Medzi rušivé momenty nepriaznivo pôsobiace na poslucháča sme zaradili niektoré rečové defekty ako napríklad rotacizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "r") či sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s"), príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brepty) a v neposlednom rade i výskyt nespisovných výrazov či vulgarizmov.

Slovenský rozhlas Rádiožurnál

V monitorovanom období sa v Rádiožurnále SRo vyskytlo cca 12 breptov, napr. dňa 15.6.2001 sa hlásateľka A. Bugošová v rannom Rádiožurnále "zasekla", zneistela pri čítaní agentúrnej správy zo zahraničia týkajúcej sa sťahovania sýrskych vojsk z Libanonu, z oblastí obývaných maronitnými kresťanmi. Jej neistota sa prejavila pri vyslovení slova maronitnými. V ten istý deň A. Bugošová pri spojení "gréckeho ostrova" vyslovila namiesto ostrova "otrova", vzápätí sa však opravila. Hlásateľka J. Belovičová v rannom Rádiožurnále zo dňa 19.6.2001 prečítala slovné spojenie "Zlatomoravský región", správne malo odznieť "Zlatomoravecký región". Zaseknutie sme zaregistrovali aj u redaktora I. Brožíka dňa 23.6.2001 a K. Sorbiho dňa 29.6.2001. Dňa 27.6.2001 redaktorka Ž. Chrenková použila bohemizmus (mimoriadne v SR rozšírený) v spojení "tomu tak nebude" namiesto "nebude to tak". Počet chýb v komunikácii považujeme za zanedbateľný vzhľadom na počet odmonitorovaných vydaní Rádiožurnálu. Napriek uvedeným drobným nedostatkom možno vo všeobecnosti konštatovať, že kultúra slova je vo vysielaní Rádiožurnálu primeraná k postaveniu SRo ako vysielateľa zo zákona. (Pozn. Z jazykového hľadiska väčšiu pozornosť treba venovať agentúrnym správam, kde sa nespisovné výrazy, najmä bohemizmy, objavujú najčastejšie.)

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)
--

12

Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	0
Sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	0
Nespisovný výraz	1
Vulgarizmus	0

Rádio Twist **Žurnál Rádia Twist**

V sledovanom období sme vo vysielaní Žurnálu Rádia Twist nezaregistrovali výrazné nedostatky v komunikácii moderátorov a reportérov stanice. Prehrešky proti norme spisovného jazyka sme vo vysielaní nespisovovali. Archaické zvraty ("súd bol blahosklonný" namiesto "súd bol zhovievavý") a malé syntaktické odchýlky v štylistike dopisovateľky z Báčskeho Petrovca (ZRJ) považujeme skôr za oživenie celkovo dynamického programu ako za prekážku v komunikácii.

Jedinú (logickú) chybu v komunikácii sme evidovali 10.6.2001 (večerné vydanie), kedy sa moderátorovi podarilo zahlásiť iný príspevok ako ten, ktorý nasledoval. Po zahlásení príspevku o problematike sprostredkovateľských agentúr prác v zahraničí nasledoval príspevok rozoberajúci predlžovanie dĺžky života. Po odvysielaní predmetného príspevku však moderátor situáciu uviedol na pravú mieru.

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)	12
Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	0
Sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	0
Nespisovný výraz	0
Vulgarizmus	0

Rádio OKEY **Správy**

V sledovanom období bolo zaznamenaných 37 breptov a 4 nespisovné výrazy. Jedenkrát (15.6.) v programe vypadol zvuk. Zaznamenané chyby môžeme zaradiť do kategórie nezámerných omylov a nemali vplyv na celkové vyznenie spravodajského programu. Program bol moderovaný na profesionálnej úrovni.

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)	37
Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	0
Sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	0

Nespisovný výraz	4
Vulgarizmus	0

Rádio Expres Infoexpres

V sledovanom období bolo zaznamenaných 26 breptov a 1 sigmatizmus. V správe zo dňa 11.6.2001 odvysielanej v INFOEXPRESSE o 12,00 hod. odznel nespisovný výraz "našiť" (v zmysle obviniť) a expresívny výraz "potúžiť" (v zmysle vypiť alkohol). Výrazy a celá správa boli vyslovené s bratislavským prízvukom. Takéto výrazy sa objavili iba v jednej správe. INFOEXPRES svojím zameraním a celkovou prezentáciou neuplatňuje takýto typ výrazov a podania správy. Zaznamenané chyby môžeme zaradiť do kategórie nezámerných omylov a nemali vplyv na celkové vyznenie spravodajského programu. Program bol moderovaný na profesionálnej úrovni.

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)	26
Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	0
Sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	1
Nespisovný výraz	2
Vulgarizmus	0

Rádio Hviezda FM Rozhlasové noviny

Pri zaznamenávaní chýb v komunikačnej schopnosti moderátorov sa najčastejším nedostatkom ukázalo neúmyselné prerušenie rečového prejavu zajakávaním moderátora, či presnejšie v žurnalistickom žargóne nazývaný - breptom. Počas sledovaného obdobia k odvysielaniu breptu došlo celkovo 61 krát. Priemerne to znamená cca 3 brepty na jedno vydanie spravodajského programu. Najmenej breptov počas jedného spravodajského vydania sme zaznamenali v počte 1, najviac v počte 9. Výskyt nesprávneho vyslovovania hlásky "r" sme zaznamenali u jedného vyslaného redaktora, ktorého počet príspevkov odvysielaných v spravodajských programoch bol 48.

K odvysielaniu vulgarizmov či iných rušivých, expresívnych slov neadekvátne použitých u vysielateľa nedošlo. Taktiež výskyt nespisovných výrazov potvrdil, že ide skôr o menšiu profesionálnu jazykovú schopnosť redaktorov, ktorí sa ich dopustili zrejme v rozržitosti, nesústredenosti, resp. strese, ako o nedostatočnú znalosť spisovného jazyka. K takýmto chybám došlo napríklad v prípadoch keď moderátor "prehltoť" časť slov (výraz štipejný namiesto štipendijný), nesprávnym skloňovaním či nesústredenosťou (prítomnia namiesto budú prítomní, v hlavnej komore Senáte namiesto Senátu, veľvyslanec Slovenskej republiky namiesto republiky, prijme na budove ministerstva

namiesto v budove ministerstva). K takýmto chybám však dochádzalo sporadicky (cca 6 krát).

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)	61
Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	48
Sigmatizmus (nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	0
Nespisovný výraz	6
Vulgarizmus	0

Súhrn

Porovnanie práce moderátorov a redaktorov u vytipovaných vysielateľov preukázalo, že napriek zisteným nedostatkom kultúra slova moderátorov nestojí mimo centra pozornosti vysielateľov a je na adekvátnej úrovni, ktorú si profesia moderátora v mienkotvorných médiách vyžaduje.

Pri zaznamenávaní chýb týkajúcich sa komunikačnej schopnosti moderátorov sa ako najčastejší nedostatok ukázalo neúmyselné prerušenie rečového prejavu zajakávaním moderátora, či presnejšie v žurnalistickom žargóne nazývaný - breptom. Najvyššiu profesionalitu v tomto smere preukázali moderátori verejnoprávneho vysielateľa SRo a komerčnej stanice Twist, u ktorých došlo k odvysielaniu breptu v najmenej prípadoch - 12. Najviac ich bolo zaznamenaných u moderátorov a redaktorov Rádia Hviezda FM - 61 krát. Priemerne to znamená cca 3 brepty na jedno vydanie spravodajského programu, čo podľa nášho názoru poukazuje na najmenšiu jazykovú profesionalitu spomedzi sledovaných vysielateľov. U tohto vysielateľa sme ako jediného postrehli i výskyt rotacizmu, ktorý bol zaznamenaný u jedného vyslaného redaktora, ktorého počet príspevkov odvysielaných v spravodajských programoch bol 48.

K odvysielaniu vulgarizmov či iných rušivých expresívnych slov neadekvátne použitých u vysielateľov v monitorovanom období nedošlo.

Výskyt nespisovných výrazov potvrdil, že redaktori sa ich dopustili zrejme skôr v roztržitosti, nesústredenosti, resp. strese, než neznalosťou spisovného jazyka. K takýmto chybám došlo napríklad v prípadoch, keď moderátor "prehltol" časť slov, nesprávnym skloňovaním a nesústredenosťou.

Porovnanie rečových a komunikačných chýb moderátorov u monitorovaných rozhlasových staníc zaznamenáva nasledujúca tabuľka:

Chyby v komunikačnej schopnosti moderátorov a redaktorov

Chyba	SRo	Twist	Okey	Expres	Hviezda
Príležitostné zajakávanie sa a neúmyselné omyly vo výslovnosti (brept)	12	12	37	26	61
Rotacizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "r")	0	0	0	0	48
Sigmatizmus(nesprávne vyslovovanie hlásky "s")	0	0	0	1	0

Nespisovný výraz	1	0	4	2	6
Vulgarizmus	0	0	0	0	0

Poznámka

- V prípade grafov č.4 - Politické strany - sú uvedené i niektoré strany s 0% zastúpením. Tieto strany boli u sledovaných vysielateľov zaznamenané, a však ich výsledné časy dosahovali hodnoty menšie ako 1%.

- Kritériom zaraďovania príspevkov do tematického spektra bolo celková obsahová výpoveď príspevku. Podľa nej mohli niektoré príspevky s rovnakou témou spadať do viacerých kategórií (napr. príspevky týkajúce sa choroby BSE mohli byť podľa prevládajúceho zamerania správy zaradené do kategórie zdravotníctvo (laboratórny výskum, veterinárne opatrenia), ako i do kategórie hospodárstvo, ekonomika (mimoriadne hospodárske opatrenia, zákaz dovozu a pod.)).